

ARKITEKTEN

HENRIK WILHELM BRINKOPFF
1823 - 1900

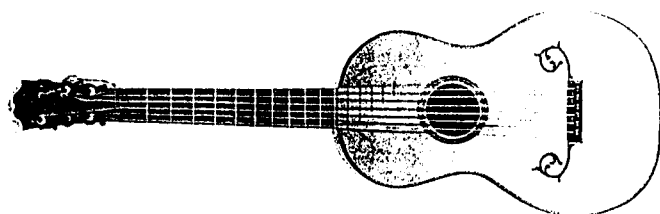

ARKITEKTEN

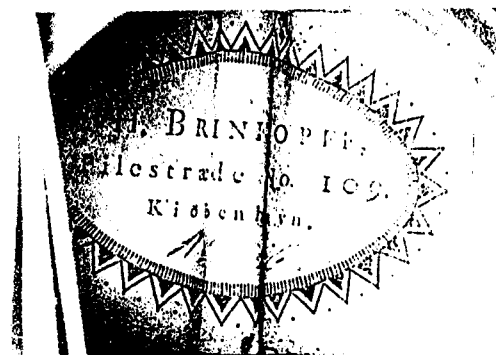
Henrik Vilhelm Brinkopff blev født på Fødselsstiftelsen i København den 30. Juni 1823 og døbt 5. Juli med navnet Henrich Wilhelm Brinckhoff. Hans forældre angaves at være Instrumentmagersvend Heinrich Brinckhoff og Hustru Johanne Marie Høygaard, som da boede i Teglgaardsstræde 198 i København.

FORÆLDRENE - Om faderens oprindelse vides kun, at han var "født i Tydskland ca. 1780". En søgning i Mormon-arkivet har foreløbig kun givet til resultat, at blandt mænd af navnet Brin(c)khoff i Tyskland findes et stort antal med fornavnet Heinrich Wilhelm.

27. Juli 1810 blev han gift i Garnisons Kirke (tyske menighed) med jomfru Johanne Marie Høygaard, døbt i Trinitatis Kirke 9. Jan. 1787 og datter af brøndervinsbrænder og værtshusmand Niels Larsen Høygaard. Høygaard var født på Fyn ca. 1746 og blev konfirmeret 29. April 1764 i Kværndrup på Fyn, og han ejede Toldbodvejen nr. 70A (nuværende Esplanaden, hj. af Bredgade). Han var død som en-kemand i 1792 og efterlod 5 børn i alderen 8 til knap 1 år. Han døde af brystsyge og efterlod værdier af ialt 1968 Rigsdaler, som deltes mellem børnene. Johanne Marie var da 8 år.

Guitar af H. Brinkopff. Dette instrument har endnu ikke den »klassiske« guitars 12 bånd på halsen, skivepladen er stadig i barokform. Teatermuseet.

Bevarede guitarinstrumenter

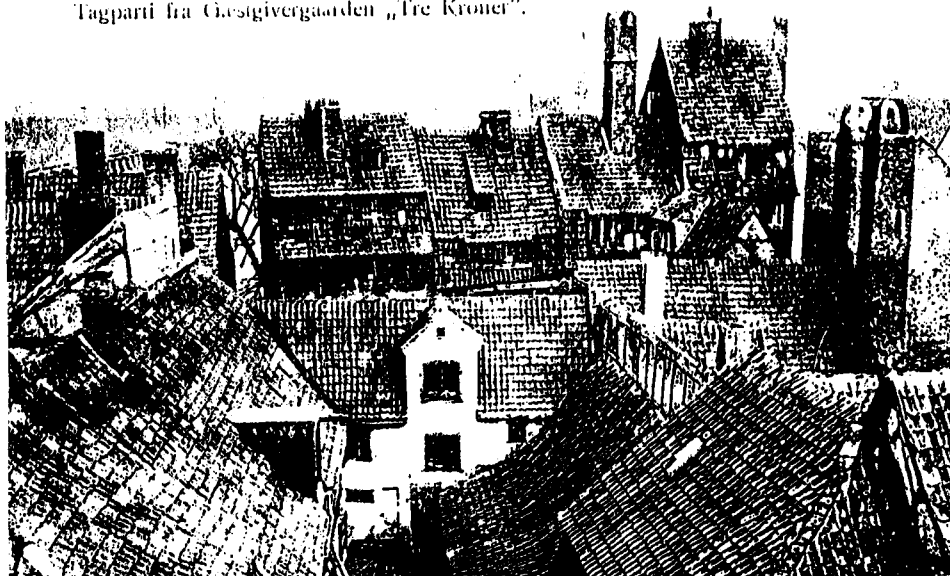
Teatermuseet, Kbh. Instrumentet har angiveligt tilhørt Høstrup. På fabrikationssedlen er tilføjet »No. 126«.

H. Brinckhoffs guitar på Teatermuseet og dens indklæbede fabrikationsseddel

Heinrich Brinckhoff løste i 1810 Borgerskab som "instrumentmager og orgelbygger" i København. Intet tyder dog på, at han har beskæftiget sig med orgler, men af en avisannonce vides, at han har bygget et pianoforte, og på Teatermuseet i København hænger en guitar, han har bygget ca. 1812, da dette instrument var helt nyt i Danmark. Efter Københavns bombardement i 1807 var der dannet en del såkaldte patriotiske selskaber, deriblandt "Selskabet for indenlandsk Kunstflid", som afholdt udstillinger i årene 1810-19. På en sådan udstilling var Brinkopff i 1816 repræsenteret ved en guitar og prøver på over-spundne strenge. I 1810 indberettede han til Kommercekollegiet at have produceret varer for 600 Rd. og ikke at have nogen ansat.

Den gamle Brinkopff har haft et meget beskedent udkomme og boede iflg. Vejviseren 10 forskellige steder i de 17 år, han virkede i København. 1810 i Springgaden 11, 1812-13 Pilestræde 109, 1814-16 Springgaden 40, 1816-18 Studiestræde 62, 1818-19 Møntergade 143, 1819-21 Prindsensgade 369, 1822-23 Teglgaardsstræde 198, 1824 Borgergade 172, 1825-26 Adelgade 293 (i nr. 295 var der salg af instrumenter), 1827 Prindsensgade ved Adelgade 367.

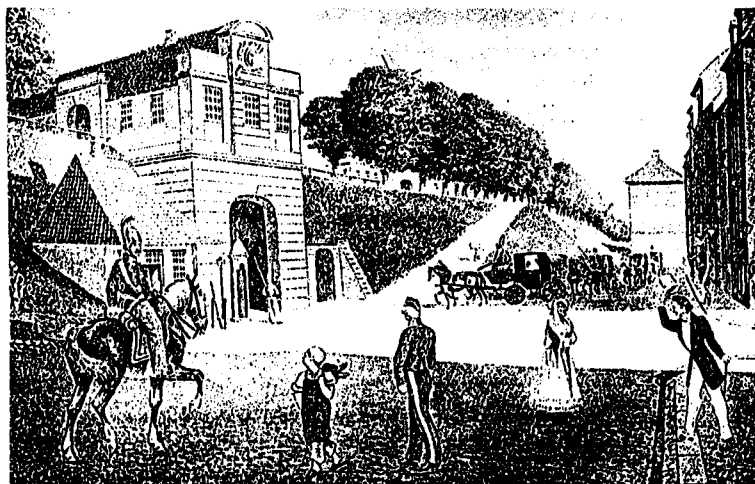
Som skikken var, indgik han i Borgervæbningen, hvor han blev ansat ved infanteriet den 12. februar 1811, og her forblev han indtil sin afgang 11. januar 1829, da han sikkert forlod byen. Det vides ikke, hvor han blev uddannet, men instrumentmager Brehm var forlover ved hans bryllup, så han har muligvis været hans mester.

Kvarteret omkring Adelgade

Hans hustru døde 21' Juni 1827 af tyfus på Frederiks Hospital, og ved skiftekommissionens møde dagen efter var han ikke tilstede. Børnenes navne blev heller ikke oplyst, kun at der var 4, hvoraf den ældste, Henriette Wilhelmine, var 16 år, og Henrik Vilhelm kun 4 år. De boede da i Adelgade 293, 2'baghus, og boet blev opgjort til 13 rigsdaler, bestående af 2 borde, 4 stole, 1 guitar, 1 skærebuk, 1 sav og noget værktøj, 1 seng, 1 dyne, 2 puder og 1 kommode; og så skyldte de 9 rd. 4 sk. i husleje. 2 år derefter tog Brinckhoff ophold på landet og døde ca. 1832, uvist hvor.

OPVÆKST OG UDDANNELSE - Henrik Vilhelm kom på Vajsenhuset, hvor han forblev til sin konfirmation på Michaeli Dag, 29'Sept.1838. Han kom så i billedskærerlære hos snedkermester, billedskærer og pappmachéfabrikant Johan Christopher Meyer (ca.1800-1882), som ved folketællingen i 1840 boede i Tugthusporten 133, 2'sal med sin kone, Ane Marie f.Appelberg og døtrene: Frederikke Marie Christine, 12 år, og Hilleborg, 7 år, 1 tjenestepige, 3 fabrikspiger og 5 andre læredrenge på 15-20 år. H.V.B. fik også undervisning på Kunstakademiet og arbejdede som elev under professor Hetsch og senere under professor Bissen. En anden kilde melder, at han også var i lære hos malermester Rung og i 1846 blev optaget i dekorationsklassen på Kunstakademiet.

Tegneren Chr. Bayer, som i 1870'erne udførte en række prospekter med ældre motiver, har her tegnet Nørreport i 1850'erne med hjørnet af Frederiksborggade til højre. Mollen er Gothers Mølle og bygningen med gavlen i baggrunden er Løgårdens Kaserne ud til Gothersgade. - Bymuseet.

Vejen til borgerskabet kan følges i Københavns Stadsarkiv:

1'marts 1849 indsendte HVB et "Underdanigst Promemoria" til "Den høje og viise Magistrat i Kjøbenhavn", i hvilket han meddelte, at han agtede at ned-sætte sig og bad om tilladelse til at forfærdige sit mesterstykke. Han opgav sin adresse til Sølvgade 420 D og vedlagde en tegning, med attest af 10'august 1847 for egenhændigt at have forfærdiget tegningen til det ornament, han agtede at forfærdige til mesterstykke, samt "Døbeseddel" og læremesterens attest sålydende:

Heinrich Wilhelm Brinkopff har i fem Aar lært at modellere og skjære Ornamenter i Træ, og senere i sex Aar, arbejdet for mig, i disse elleve Aar med sielden Flid, søgt at erhverve sig Kundskab om og Duelighed i oven-nævnte Arbejde; og da hans øvrige Forhold ligeledes har været særdeles agtværdige; kan jeg paa det beste anbefale ham, til at anholde Tilladelse til at forfærdige det for Billed og Ornamentskjærere befalede Mesterstykke

Kjøbenhavn den 1 Marts 1849. I:C:Meyer

Snedkermester og Papir-Masse Fabrikant

9'marts oversendte magistraten tegningen til udtalelse hos Kunstakademiet, som den 20'marts svarede:

Ved at remittere den ved Magistratens meget ærede Skrivelse af 9de dennes fremsendte Ansøgning med Tegning, hvorefter H.V.Brinckhoff agter at aflægge Prøve i Billed- og Ornamentskjærefaget, undlader man ikke tjenstligt at tilkjendegive, at bemeldte Tegning er af Akademiet antaget og forsynet med den sædvanlige Paategning.

Det Kongelige Akademie for de skjønnne Kunster den 20'Marts 1849.

Moen C.W.Ekersberg Bissen Marstrand Høyer (og 3 svært læselige).

2'juli 1850 havde H.V.B. afsluttet arbejdet på sit mesterstykke og afleverede det til magistraten med ansøgning om borgerbrev, således formuleret:

Underdanigst Promemoria

Da jeg nu under Tilsyn af de dertil beskikkede Mænd, og efter den af mig indgivne, af det Kongelige Akademi for de skjønnne Kunster approberede Tegning, har fulført et i Mahognietræ skaaren Ornament, hvorved jeg Underdanigst anmoder den høje og velviise Magistadt om skaansomt at bedømme bemelte mit Prøve Arbejde, og om at der maa blive mig meddelt Borgerbrev, som Billed og Ornamendtskiere.

Kjøbenhavn den 2 Juli 1850.

Underdanigst

Henrik Wilhelm Brinkopff
Store Kjøbmagergaden No.13

Til den høje og Vel viise Magistradt
i den Kongelige Residensstad Kjøbenhavn.

12'juli 1850 anmodede magistraten om Kunstakademiets udtalelse, som forelå allerede 16'juli i denne form:

Ved at remittere det med Magistratens ærede Skrivelse af 12te i denne Maaned fremsendte, med tilhørende Tegning ledsagede, Prøvearbejde, udført af Billed- og Ornamentskjærer Henrik Vilhelm Brinkopff, skulle vi ikke undlade tjenstligt at tilkjendegive, at bemeldte Arbejde, i Akademiets Forsamling af 15de dennes, er befundet antageligt med Udmærkelse, hvorfor man angaaende samme har udfærdiget den Attest, som ligeledes hoslagt fremsendes.

De modtagne Bilage følge hoslagte tilbage.

Det Kongelige Akademie for de skjønnne Kunster, den 16de Juli 1850.

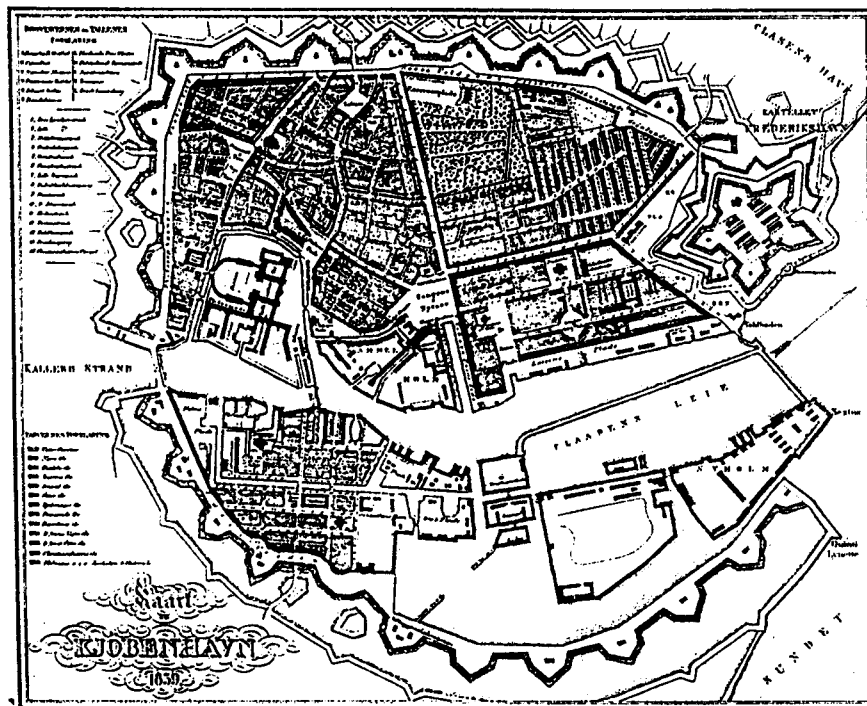
Bissen C.W.Ekersberg HLund(?) Holm Høyer WStein

Dette dokument har påtegningen:

Stedes til Borgerskab som Billed og Ornamentskjærer 22 Juli 1850.

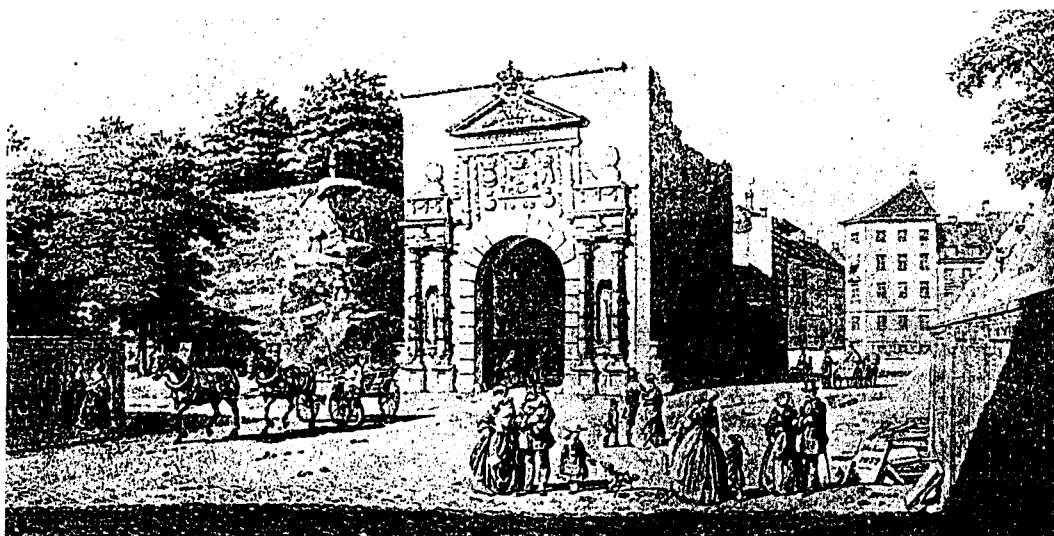
Det fremgår ikke, hvad der er sket i sagen de følgende fire år, førend der blev indsendt en attest af 6. juli 1854 fra J.C.Meyer, Vimmelskaftet 19, om at H.V.B. ikke har lidt nogen vanærende Straf.

Endelig noteredes samme dag i Borgerskabsprotokollen, at han "vandt Borgerskab som Billed- og Ornamentskjærer" og var ansat ved det Borgerlige Infanteri 25 No. 685/49.

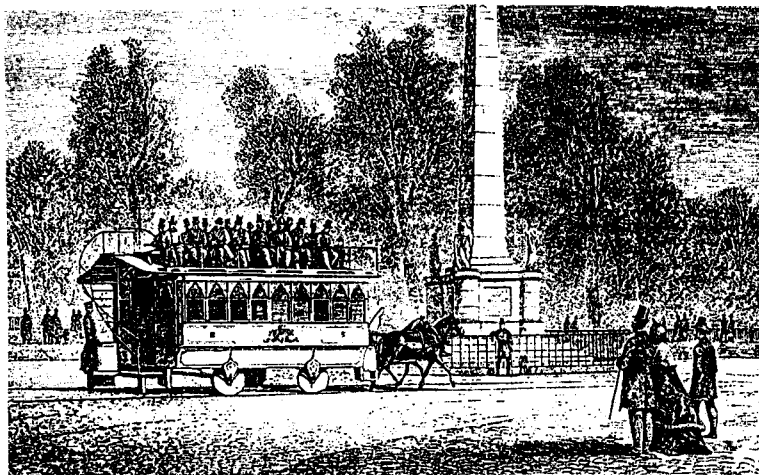
Fæstningsbyen København 1839

FØDEBYENS UDVIKLING - HVB var vokset op i den gamle fæstningsby København, hvor voldene med deres 4 eneste porte spærrede for en naturlig udvikling. Byen blev derfor stadig mere overbefolket og uhygiejnisk, og under en uhyggelig kolera-epidemi i 1853 døde knap 5.000 af hovedstadens 110.000 indbyggere. Samtidig var det blevet klart, at illusionen om København som en fæstning ikke kunde opretholdes, og i 1856 blev fæstningen så nedlagt og militærvagterne ved portene inddraget. I de følgende 2 år blev alle portene nedrevet, og i de næste mange år diskuterede man så, hvad der skulde blive af voldene og de store demarkationsarealer uden for dem.

Vesterport 1857 med den gennembrudte vold

Imedens blev der indrettet vandforsyning og kloakering, og da samtidig Næringsfrihedsloven i 1857 havde åbnet for industriens udvikling, opstod der snart helt nye industri- og beboelseskvarterer vest og nord for den gamle stad. I Brinkhoffs levetid ændredes da fuldstændigt billedet af København, som bredte sig nærmest eksplosivt efter voldenes fald og gik ind til en ny epoke.

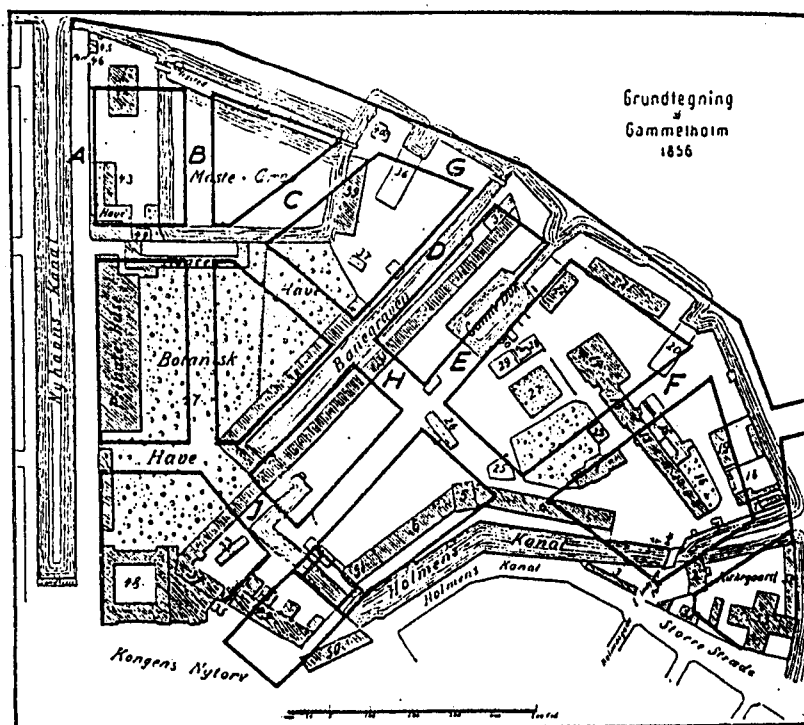
Den første hestetrukne skinneomnibus

I 1863 åbnedes byens første sporvejslinie, en hestetrukket omnibus, der kørte fra Frederiksberg ad Gl.Kongevej til St. Annæ Plads. Men længe før det havde Danmark i 1847 fået sin første jernbane, der forbandt København med Roskilde. Endestationen lå lige op ad Tivoli, som var åbnet 1843. Køreturen varede en time, og en konfirmand, som prøvede det, skrev i sin dagbog, at man kun kunde se fjerne genstande, "de nære fare forbi i et øjeblik". Endestationen lå naturligvis uden for voldene, vest for den nuværende Hovedbanegård. I begyndelsen af 1860'erne blev der bygget en ny banegård, hvor Paladsteatret nu ligger, og der blev ført linier derfra til Roskilde-banen og til Klampenborg og Hillerød-Helsingør via Nørrebro station og Hellerup. Men ikke før 1895 åbnedes Kystbanen fra Østerport til Helsingør, og den underjordiske "Boulevard-bane" fra København H til Østerport kom så sent som i 1917.

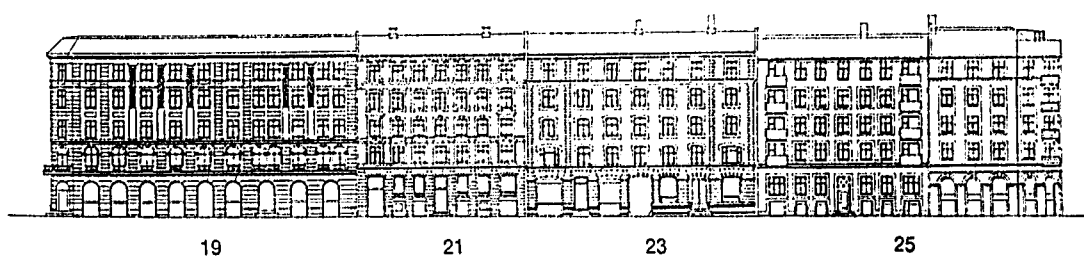
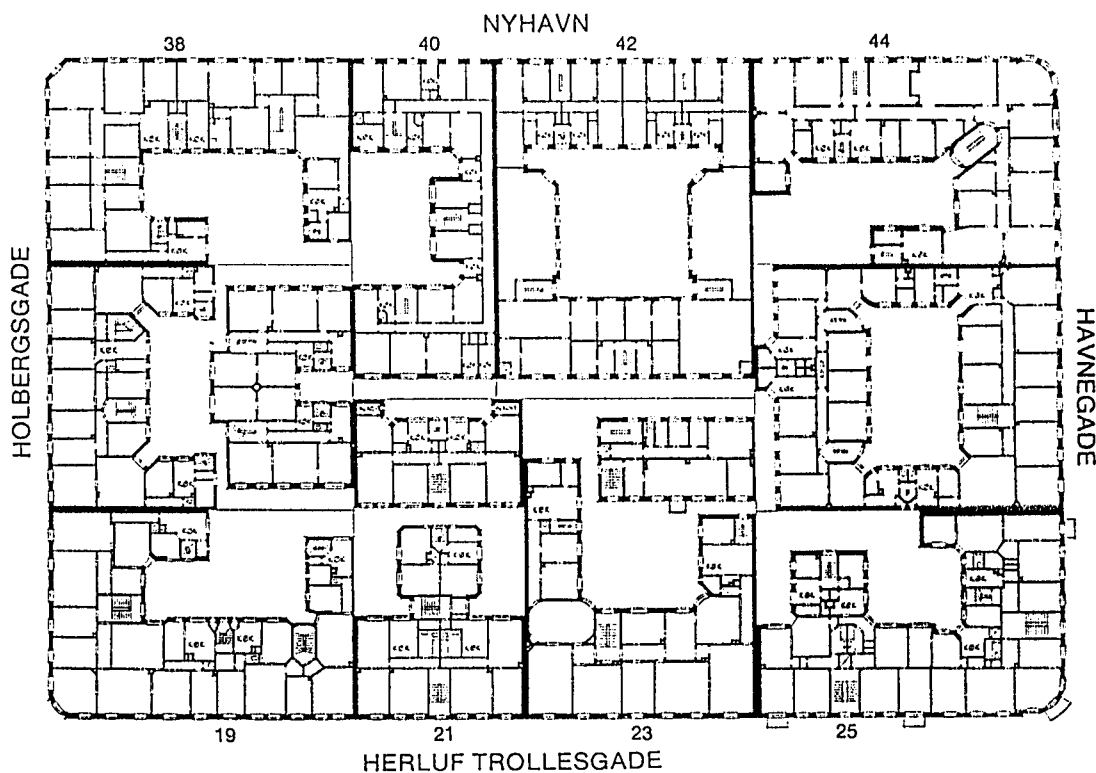
Brinkopff boede i tidens løb mange forskellige steder i det indre København, de sidste mange år på "Gammelholm". Dette kvarter mellem Holmens Kanal og Nyhavn havde i over 300 år været sæde for orlogsflådens skibsværft under navnet Bremerholm. Det var egentlig en ø, som i Brinkopffs ungdom var adskilt fra byen ved en lavvandet kanal, og som ud over værftet rummede den botaniske

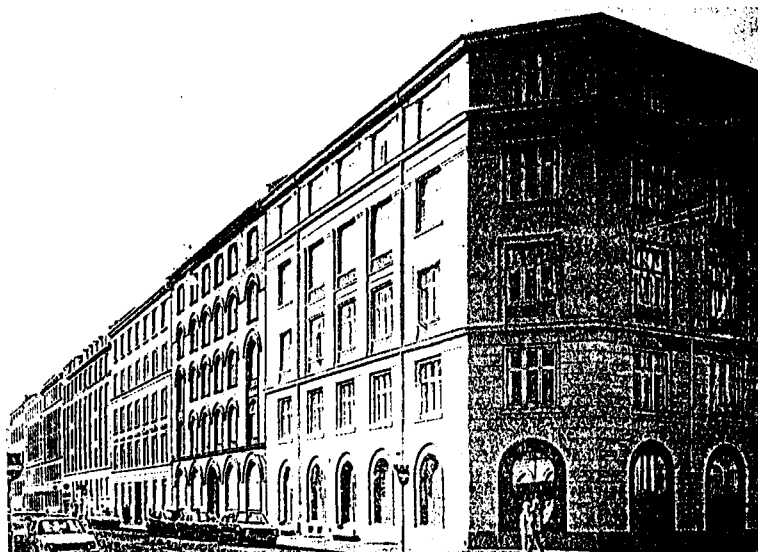
Københavns første banegård

Gammelholm 1856 med senere gadenet indtegnet

En af Gammelholms nybyggede Karrér

Tordenskjoldsgade 20-34 i 1970

Udvandrerenskab ved Havnegade i 1874

have bag Charlottenborg og det gamle teater. Mangelen på byggegrunde havde medført, at mange huse i byen var blevet forhøjet med en eller flere etager, at kældre og tagetager blev inddraget til beboelse og gårdspladser indskrænket ved opførelse af side- og baghuse. Efter mange års diskussion om, hvordan Gammelholm kunde udnyttes civilt efter at orlogsværftet gradvis var blevet overflyttet til Christianshavn, vedtog Rigsrådet i 1859, at Gammelholm og Botanisk Have skulde afgives til bebyggelse. I årene 1860-77 blev Holmens Kanal så opfyldt, Botanisk Have udflyttet til Østervold og et helt moderne beboelseskvarter opført efter arkitekt F. Meldahls planer. En samtidig skribent skrev herom: "Bygningerne paa Gammelholm ere gjennemgaaende indrettede med store Lejligheder for den velhavende Middelstand, og det fortjener at bemærkes, at efter det i en lang Aarrække var noget usædvanligt, at de private Bygninger i Kjøbenhavn fik et smukt og tiltalende Ydre, er der i Reglen ved de her opførte Bygninger i høj Grad taget kunstneriske Hensyn.... Det er umiskjendeligt, at Gammelholm vil blive et stærkt søgt Sted for den større Handelsvirksomhed." Der blev gjort meget ud af façaderne og forhusenes boliger, men en grundplan af en tilfældig karré viser, at arealudnyttelsen var ubarmhjertig med triste side- og baghuse omfattende mørke skakter af gårde. Her, i Tordenskjoldsgade 24, 4'sal, fik Brinkopff sin bolig engang mellem 1870 og 72; i 1894 boede han i nr. 20, 2', i 1895 stod han i vejviseren under Livjægergade 5, 3'sal hos svigersønnen Alexander Bodecker, med hvem han senere med sin hustru flyttede tilbage i Tordenskjoldsgade, nu i nr. 16, 3'sal.

FAMILIELIV OG FALLIT - 23'Oktobre 1847 blev "Hendrik Wilhelm Brinckhoff" viet på Frederiksberg til sin læremesters datter Frederikke Marie Christine, som var født 14'Maj 1828 i København. De nygifte blev boende hos svigerforældrene et år eller to og fik allerede 21'Januar 1848 deres første barn, som blev døbt i Trinitatis Kirke med navnet Octavia Juliane. 1849 etablerede Brinckhoff sig som billedskærer og forgylder og flyttede vel da til den adresse, hvor han findes ved folketællingen 1'Februar 1850: Store Kjøbmagergade 13, 3'sal i baghuset, som endnu kan ses på Kjøbmagergade 13. Han figurerede der som billedhugger, og husstanden bestod iøvrigt af hustruen, datteren og 2 tjenestepiger, hvoraf den ældste på 25 år var medbragt fra Meyers hjem.

6'Maj 1853 fødtes den anden datter, som i Helligåndskirken blev døbt med navnet Anna Mathilde. Og 16'Marts 1857 fødtes den eneste søn, som også blev døbt i Helligåndskirken og fik morfaderens navn Johan Christopher. I November 1857 boede familien Store Kjøbmagergade 17, 3'sal i sidehuset, det var hjørnebygningen på nordsiden af Silkegade, og dér boede de endnu i Februar 1860, nu med en pige og en lærling.

I 1860 ændredes husnummereringen i hele København til den endnu gældende, som anvender fortløbende nummerering i gadeforløbet, medens man hidtil havde benyttet en rækkefølge af matrikelnumre inden for hvert af byens kvarterer. Disse numre, der stammede fra 1689, var blevet fuldstændigt ændret i København, både i 1756 og 1806, men de seneste fra 1860 er endnu gældende og indgår i et samlet system for hele landet, underlagt Matrikeldirektoratet.

Engang i 1860, velsagtens til April eller Oktober flyttedag, flyttede familien så til Bredgade nr.20 (samme nr. som idag), hvis bagside vendte ud til

Sidehuset i Kjøbmagergade 13, opført 1759.

Brinckhoff med sin første hustru.

Garnisons kirkegård. Om flytningen og nyindretningen blev for dyr eller der var andre årsager vides ikke, men Brinckopff har været tung til mode, medens han fejrede de tre juledage med familien, for på 4' juledag, fredag d. 28' December 1860, indgav han et andragende til Skiftekommissionen om behandling af hans bo som fallit. Som det ses af opgørelsen var han dog ikke uden midler, og det viste sig senere, at han kom ud af sagen uden at skyldte nogen noget.

Skiftekommissionsmøde 28' Dec. 1860 i Bredgade nr. 20: HVB var tilstede og påviste boets effekter, der vurderedes af betjenten:

1. 1 Skrivebord med Opsats/Palisander	24 Rd.
2. 1 Mahogni Spillebord	8 "
3. 2 Røgstole, 2 Fag Gardiner, 2 Fag Rulle do.	6 "
4. 1 Gulvtæppe	6 "
5. 2 Lamper	6 "
6. 13 Stk. Gibsfigurer	6 "
7. 1 Sofa, 1 Bord, 1 Lænestol	40 Rd.
8. 6 Stole Bøgetræs mah: finerede	15 "
9. 3 Oliemalerier	15 "
De under 7.8.9. vurderede Gjenstande opgaves at tilhøre Tapetserer Eilertsen	
10. 1 mah. Secretair	25 "
11. 2 Fag Gardiner med forgyldt Stang	2 "
12. 1 malet Komode, 1 Speil i palisandermalet Ramme, hvilke 2 Gjenstande opgaves at tilhøre Fallentens Datter Octavia	
13. 1 Sofa	10 "
14. 2 Dynner, 2 Puder, 1 Par Lagen	10 "
15. 2 Sengesteder, 2 Dynner, 2 Puder, 2 Par Lagen, 2 Fjeder madrasser, 2 Skraamadrasser	30 "
16. 1 Klædeskab/dobbelt	8 "
17. 1 Servante	4 "
18. 3 Fag Gardiner, 3 Fag Rulle do.	5 "
19. 1 rundt Bord	3 "
20. 6 Røgstole, 1 Lænestol, 1 Gyngestol	6 "
21. 1 Speil i forgyldt Ramme, 6 Skilderier	6 "
22. 1 Kobberkjedel, 1 Messingkjedel, 1 Malmmorter	4 "
23. Noget Træ, Steen, Bliktoi og Lertoi	1 "
	<u>160 Rd.</u>

Videre blev ikke paaviist af Effekter eller forefundet, og til det Vurderede lovede Fallenten indtil videre at være ansvarlig, i det han bemærkede, at de under No. 14 vurderede Sengklæder benyttes af Børnene og tilhører disse.

Fallenten paaviste derefter følgende Værkstedsligheder, der annoteredes og forsegledes saaledes:

Stueetagen

Et Værksted: heri: ikke fuldførte Arbejder, Materialier, Værktoi. Udgangsdøren forseglet.

1ste Sal

1 Værelse: heri halvfærdige Arbejder: 2 Udgangsdøre, den ene forseglet indvendig, den anden ud mod Naboværelset.

Tre værelser og et Kjøkken. Heri tre Værkstedsborde, 1 Plade paa 3 Bukke. To smaa Aflukker og et Værelse. Heri Former, Reoler, et Værkstedsbord. Døren til hvert af disse Aflukker blev hver for sig forseglet.

Loftet

Herpaa: Skrammel: Udgangsdøren forseglet.

Til det Annoterede og Forseglede lovede Fallenten indtil videre at være ansvarlig samt at paasee, at Rettens her anbragte Forseglinger ikke beskadiges.

Nogle i Boets Gjemmer forefundne Papirer toges under Rettens Forsegling i dens Bevaring.

/5Nøgler

Herved beroer det.

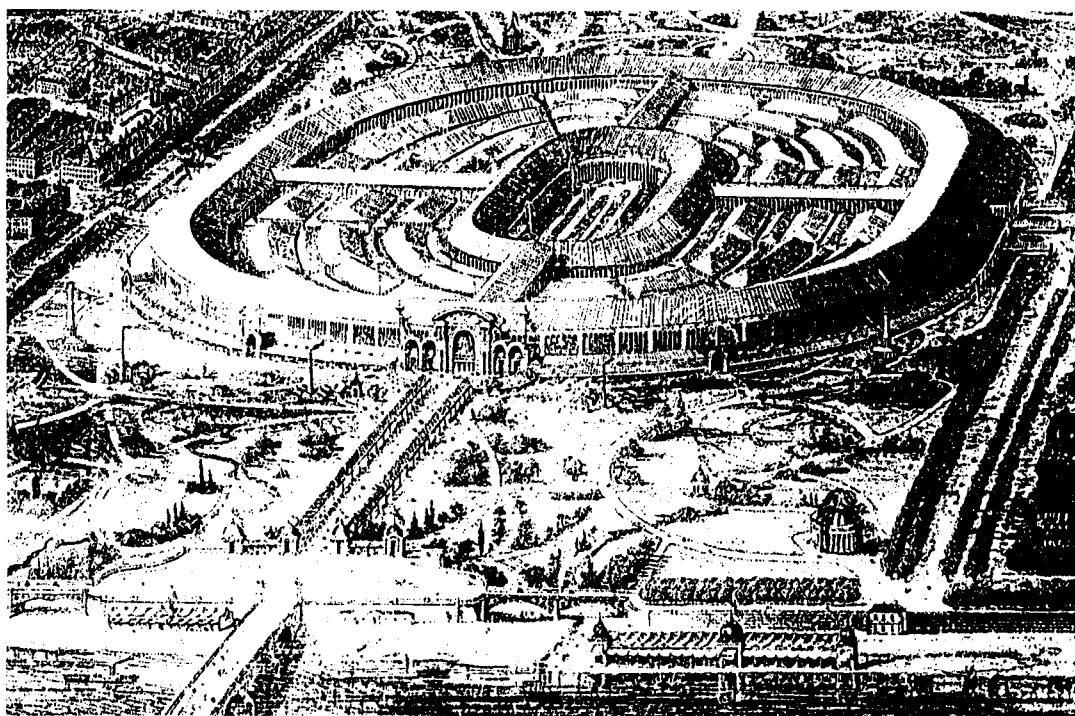
(sign.) Christensen Knudsen H:V:Brinckopff

Sagen fortsætter i Behandlingsprotokol for 1861 og behandles ialt 18 gange indtil dens afslutning 23/11 1861. Endelig genoptoges den 15/5 1866, da der fremlagdes oplysninger om, at al anmeldt gæld var betalt, hvorefter boet ekstraderedes til fri rådighed og behandlingen igen sluttedes.

Brinkopff virkede som billedskærer indtil 1872 og var fra 1869 medindehaver af firmaet Brinckhoff og Senhen. "Efterhånden gik han imidlertid over til udelukkende at blive Dekorationstegner i Møbel- og Bygningsfaget." (Dansk Biografisk Leksikon 1934). "Hans Dekorationsudkast og Forbilleder til Møbler blev i udstrakt Grad benyttet af Samtidens Haandværkere."

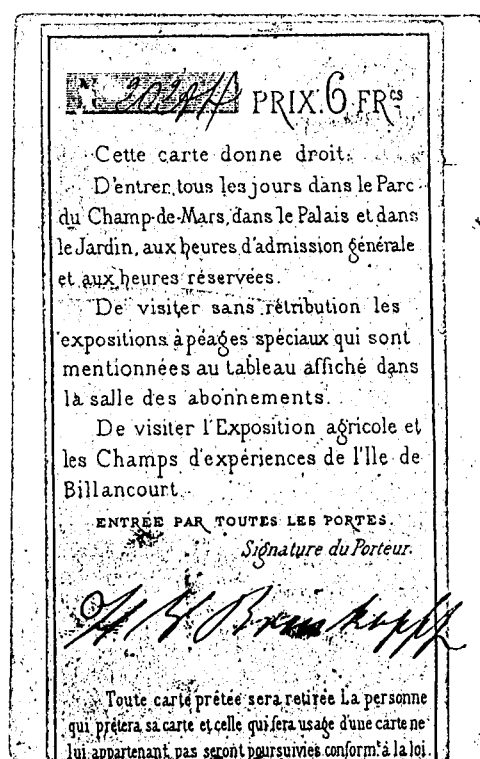
Men hustruen var blevet syg og døde 21'Oktober 1864 af kræft og blev jordfæstet i samme gravsted på Garnisons kirkegård som senere manden. Enkemanden hensad derefter i uskiftet bo og erklærede ved denne lejlighed at have "intet i Eie efter at Boets Creditorer er fyldestgjorte". Efter knap 2 år havde Brinkopff fundet en moder til sine tre små, men inden han kunde blive lovformeligt gift igen, måtte der foretages et nyt skifte af hensyn til børnenes arverettigheder. Den 6'Juli 1866 erklærede han så for Skiftekommissionen, at hans bo havde været under behandling som fallit, uden at give noget overskud, "saa at Boet nu aldeles Intet er eiende". Dagen efter blev han viet på Frederiksberg til Juliane Frederikke Esslinger, som var født 5'Oktober 1826 i København og døbt i Petri kirke. Hun var datter af sæbefabrikant Jacob Friederich Esslinger (1783-1841) og hustru Mariane Wandsvig (1795-1871). Esslinger var søn af en sæbesyder i Stuttgart og blev i 1812 viet i S.Petri, Kbh. Han oprettede en sæbe- og parfumefabrik i L.Kongensgade, som enken og sønnerne drev videre til at blive "byens største". Med sin anden Frederikke fik Henrik Vilhelm kun ét barn, Charlotte Mariane f.7'Oktober 1868 og døbt i Frue sogn. Han boede da i Nørregade 34, Baghuset, hvortil han var flyttet efter 1864.

Den første Frederikke nåede kun at se sit første barn konfirmeret: Octavia blev konfirmeret 4'Oktober 1863 i St.Pauls kirke, Hildeborg 25'Marts 1866 samme sted, Anna Mathilde 26'April 1868 i Frue Kirke og Johan Christopher 7'April 1872, også i Frue Kirke. Den sidstes videre skæbne kendes foreløbig ikke. Halvsøsteren Mariane blev konfirmeret 20'April 1884 i Helligåndskirken. I Februar 1870 var de to ældste på 22 og 19 år flyttet hjemmefra, og i 1885 var kun den 16-årige Mariane tilbage.

Verdensudstillingen i Paris 1867

UDSTILLINGS-ARRANGØREN - I 1867 blev der afholdt en Verdensudstilling i Paris, som under Napoleon III's regime og med Baron Haussmann som præfekt havde undergået en gennemgribende modernisering med nedrivning af bymurene og anlægelse af boulevarder, vandforsyning og kloakker. For at præsentere det nye Paris for verden gentog man succes'en fra det berømte Crystal Palace i London, som havde været sæde for den første verdensudstilling i 1851, og som havde været fulgt af lignende udstillinger i bl.a. Paris, Stockholm og Moskva. På disse udstillinger fremviste man de nyeste landvindinger inden for industri, kunsthåndværk, landbrug m.m. og banede derved vej for handelsforbindelser og anden udvikling. Den beskedne danske billedskærer, som anede et nyt virkefelt, fandt - trods sin sikkert stramme økonomi - mulighed for at besøge udstillingen i Paris, hvor han hentede inspiration til sit fremtidige virke. Der er opbevaret et partoutkort til udstillingen med hans fotografi, gældende fra d.6' til 13' september 1867:

I Århundredets begyndelse havde der i København været afholdt forskellige mindre udstillinger af danske produkter, og i 1838 oprettedes Industriforeningen, som i 1840 og 1844 afholdt udstillinger i Charlottenborgs lokaler. 1848 måtte planerne aflyses på grund af Treårskrigen, men i 1852 blev den første større udstilling afholdt i en til formålet rejst pavillon på Christiansborg Ridebane. Den havde 756 udstillere og besøgte af 100.000 personer på et tidspunkt, da København med Frederiksberg havde ca. 130.000 indbyggere. Så opstod tanken om at afholde en fælles nordisk udstilling i København, men den ulykkelige krig i 1864 gjorde, at Stockholm kom først med en nordisk udstilling i 1866, med mange danske deltagere.

I 1871 holdtes der rejsegilde på den store Industribygning på Vesterbrogade, som i mellemkrigsårene kom til at huse biografen "Palladium" og i 1975 blev nedrevet. Den blev, med tilbygninger, sæde for "Den Nordiske Industri- og Kunstudstilling i København 1872", som havde 296 udstillere og på 5 måneder fik over 500.000 besøgende. Her fik Brinckopff lejlighed til at vise sine evner som arrangør af de mange firmaers stande og montrer. Allerede året derefter blev han antaget til at arrangere den danske afdeling på en international udstilling i Wien, ved hvilken lejlighed han blev udnævnt til Ridder af Franz Josef Ordenen. 1876 var han arrangør af en udstilling i Århus og 1881 af den danske afdeling på udstillingen i Malmö.

Om Brinkopffs person kan man læse i Illustreret Folkeblad, Søndagen den 13de Oktober 1872 (Nr.215):

"Industriudstillingen og dens Mænd XI. H.V.Brinkopff (m. portræt)

Professor Hetsch arbejdede paa at hæve Haandværkerstanden op til en nærmere Forbindelse med Kunsten; det gjaldt om at finde Manden, der praktisk kunde udføre den. Den rette Mand til den rette Plads fandtes, H.V.Brinkopff.

Hans Navn findes ikke i Udstillings-Kataloget, men mange af de smukke Meubler, som vække de Besøgendes Opmærksomhed og Beundring, skyldtes ham, idet han har givet Tegningerne til dem. Der hersker i disse Meublers Arkitektur en Smag og en Originalitet, som har vakt endogsaa Udlændinges allerstørste Anerkjendelse.

H.V.Brinkopff er født den 30te Juni i Kjøbenhavn og er en Søn af musikalsk Instrumentmager Brinkopff, der i Forening med Westphal i sin Tid kom her til Landet."

<Først i 1868 kastede han sig udelukkende over møbelsnedkerfaget og nedlagde al anden virksomhed>

"Hans Talent blev snart bemærket og vidste at gjøre sig gjældende, hvorfor nu de fleste af vore større Meubelfabrikanter, saavel her som i Provindserne, ja, selv i Sverige og Norge, henvende sig til Brinkopff for at faae Tegninger, der opfylde de kunstneriske Fordringer, som Tiden stiller. Snedkernes Tegneskole har adskillige værdifulde Tegninger at takke Brinkopff for.

Skjøndt Brinkopff saaledes har indlagt sig stor og varig Fortjeneste af den danske Industri, vide vi ikke nogensinde at have set det anerkjendt, maa-skee fordi Brinkopff er en saare beskedet Mand."

Fra 1876 sad Brinkopff i Industriforeningens repræsentantskab, og i den senere byggesag for "National" angives hans adresse til "Industriforeningens Bygning, Vesterbrogade", hvor han da må have haft sin tegnestue.

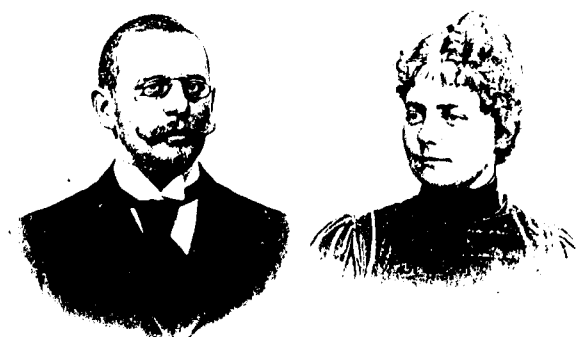
NÆSTE GENERATION - Døtrene blev nu gift. Først Hildeborg, som d.22'Maj 1874 blev viet i Holmens kirke til grosserer og fabrikant Josva Emil Rasmussen fra Nykøbing Sj.(1845-1919), dernæst blev Octavia Juliane viet i Helligåndskirken d.10'December 1878 til handelsrejsende og fabrikant Hans Jacobsen Jessen fra Flensborg(?) (ca.1839-1910). Det sidste par forblev barnløst, og Octavia foretog mange rejser med sin forgudede mand og beskrev dem på en i nutidens øjne sødt troskyldig måde i sine dagbøger fra rejser i Danmark og Tyskland.

Even C. Vachans AMAERTORY 19.

Octavia og Hans Jessen

Josva og Hildeborg Rasmussen

William og Emilie Kempel

Hans Peter og Elisabeth Rasmussen

6'Marts 1875 blev Brinkopff og hustru bedsteforældre. Da blev Hildeborgs første barn født og fik ved dåben i Frederiksberg kirke navnet Ane Frederikke Emilie Rasmussen. Hun blev senere gift med Overretssagfører William Martin Sophus Gertsen Kempel (1869-1916) og fik med ham 3 døtre, hvoraf de to blev gift Schübeler og Willerup. 8'Marts 1877 fik Emilie en broder, Josva Søren Vilhelm Rasmussen, der døde ca.18 år gammel af tuberkulose. 2'April 1883 fik hun endnu en broder, Hans Peter Brinkopf Rasmussen, som blev gift med Elisabeth, men døde ca.1917 af samme sygdom.

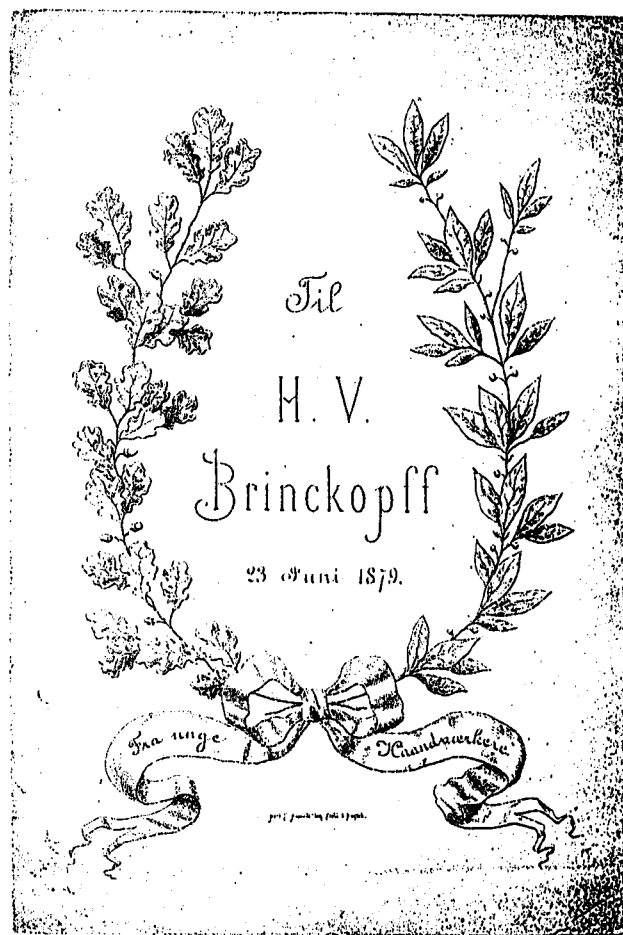
BORGERJUBILÆUM 1879 - Berlingske Tidende skrev Tirsdag den 24'Juni 1879: Festmaaltid. Igaar afholdtes der paa Skydebanen en Fest for Architect og Decorationstegner H.W.Brinckopff, R. af Fr.Josephs Ordenen, i Anledning af hans 25 Aars Borgerjubilæum. Henved hundrede af Kjøbenhavns større Haandværkere, Industridrivende og Kunstnere havde samlet sig her. Jubilaren blev budt Velkommen af Snedkermester og Speilfabrikant Jul.Lund. Efterat Snedker og Stolemager P.L.Rønne havde udbragt et Leve for Hs.Maj.Kongen, talte Hoftapetserer Rothmann smukt og hjerteligt for Jubilaren, hvem han overrakte en Gave fra Forsamlingen, til hvilken der senere føjedes en Krands, fremsendt af Snedkernes Tegneforening af 1837. Under den animerede Fest, ved hvilken der blev afsunget flere Sange, udbragtes der endnu Skaaltaler for Architect Brinckopff af Professor Dahlerup (for hans omfattende Virksomhed, der ikke alene strakte sig til Danmark, Norge og Sverig, men også til Nordamerika), samt af Commerceraad Heymann. En række andre Taler (deriblandt for de tre tilstedeværende Borgerrepræsentanter: Heymann, Lund og S.Jensen, af Kunstdrejer Heiman) sluttede sig her til, og man skiltes først seent paa Aftanen. - H.W.Brinckopff har som Dreng frekventeret Vaisenhusets Skole, kom i en tidlig Alder i Lære hos en Billedskjærer og besøgte derpaa Kunstakademiet, hvor han veilededes af Professor Hetsch. Hans kunstneriske Anlæg fik efterhaanden en Retning og Anvendelse, der i flere Henseender er kommen den danske Kunstindustri tilgode. Han fik Leilighed til paa dette Omraade at ydvikle en omfattende Virksomhed allerede paa en Tid, da der hos os endnu ikke havdes saa dygtige yngre Kræfter til Disposition som for Tiden. Det er navnlig som Dekorationstegner, at Architect Brinckopff har øvet Indflydelse paa en Green af Kunstindustrien, med Hensyn til hvilken Danmark har søgt at kappes med Udlandets mest fremskredne Production. Hans Virksomhed i saa Henseende har særlig været knyttet til de Arbejder, der ere udgaaede fra adskillige af Hovedstadens første Decorateurer, Juvelerer og Meubelsnedkere, samt til flere af Industrielotterierne og den nyere danske Dampskibsmontering. Gjentagne Gange har Architect Brinckopff derhos udført Til-lidshverv, saaledes ved Industriudstillingerne i Kjøbenhavn og Wien.

Til H. V. Brinckopff 23 Juni 1879
 Fra unge Haandværkere
 (Mel. Vintern rasat ut etc.)

Tag de Unges Tak, Du kjære Mester,
 For Din Virken i de rundne Aar,
 Medens glad de Unges Skare fæster
 Hæderskransen fast omkring Dit Haar.
 Du har lært os Arbeidslivets Glæde
 Paa Din skønne, lange Arbeidsdag;
 I dit Spor vi gjerne ville træde
 Gjerne fare under samme Flag!

Tidligt lærte Du Din Haand at øve,
 Mens paa Livets Værksted ung Du stod,
 Og Du saa Din Gjærnings Vaar sig løve,
 Mens Du higed frem med Kraft og Mod.
 Og hvad Haanden formed, gav dit Snille
 Kunstens Linier og dens frie Sving,
 Mens Du ved Dit Arbeid dvæled stille
 Fløi Dit Navn, Dit Ry saavidt omkring.

Egens Blad, som i Din Krands er slynget,
 Taler om Din aldrig trøtte Flid,
 Laurens Blad om Kunsten, som forynged
 Al Din Gjærning, al Dit Værk, Din Id.
 Hil Dig da, som i Din Alders Fylde
 Her Du kneiser med din Hæders Krands,
 Livets Aftensol Din Færd forgylde
 Med sin milde, straalrige Glands!

Omslag til hyldestsang

Frimærker med butiksskilte

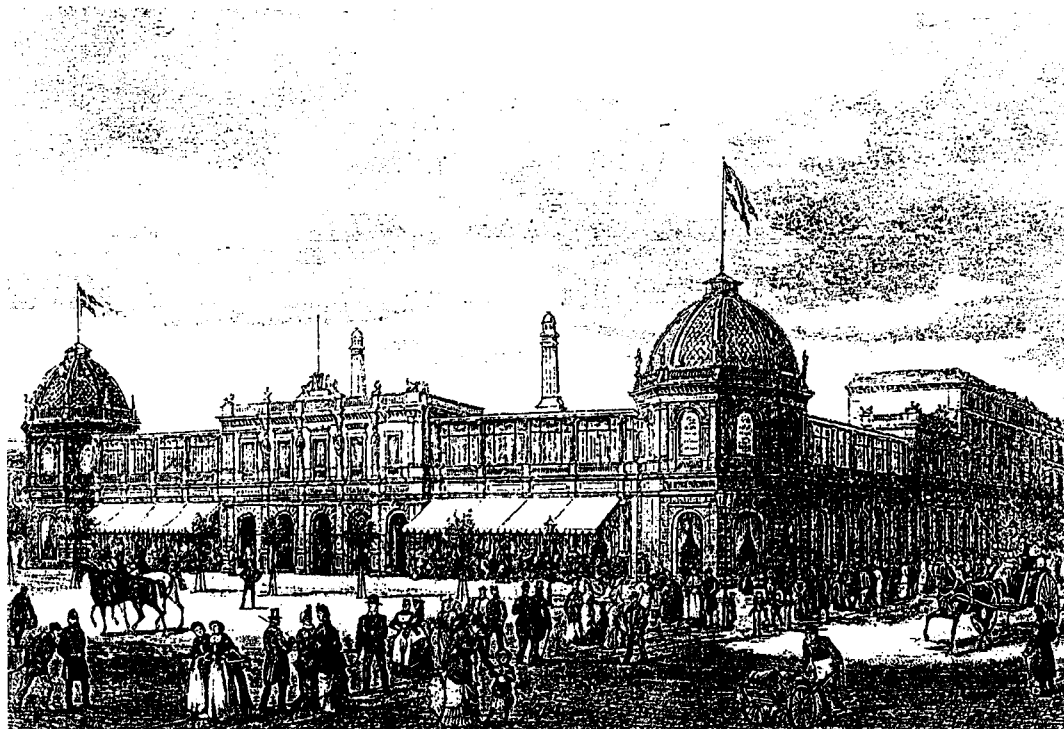
Fredsgatan 6 i Stockholm

BUTIKSINDRETNING - I en årrække fra 1880 stod Brinkopff for en række "forrevisninger" i Industriforeningen, og ca.1884 indrettede han i Fredsgatan nr.6 i Stockholm en mondan forretning for herrehatte som filial af Kgl.Hof-Hattefabrikant A.F.Bodeckers kendte forretning på Kongens Nytorv (senere Frederiksberggade) i København. Desværre gik det elegante interiør tabt, da ejendommen blev nedrevet, vistnok i 1970'erne, men da det var yderst velbevaret, blev det opmålt og gennemfotograferet af Nordiska Museet, idet det betragtedes som et fint eksempel på indendørsarkitektur fra slutningen af det 19'århundrede. En enkelt genstand fra butikken er dog bevaret på museum, nemlig hattemagerskiltet, som endda kom på frimærke i 1985 i en serie med gamle butiksskilte. Muligvis har Brinkopff og Bodecker lært hinanden at kende ved industriudstillinger - i hvert fald blev Bodecker svigerfar til Brinkopffs datter Mariane.

Hattemagerbutikken i Fredsgatan 6

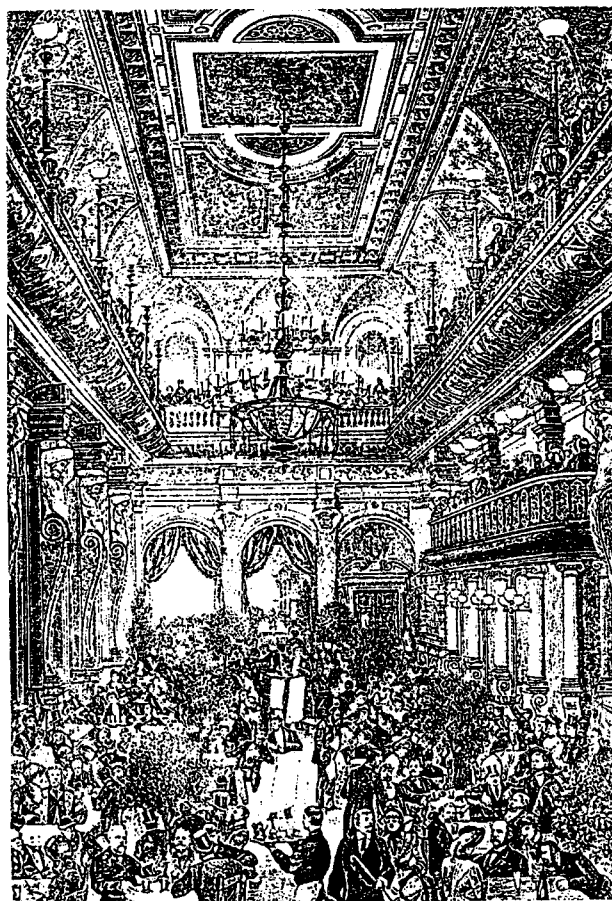
"NATIONAL" - Medens København endnu var omgivet af fæstningsvolde, lå der lidt uden for Vesterport en bygning, som var sommertilholdssted for den såkaldte litterære Punchklub ved navn "Kongens Klub". Den blev i forbindelse med Industriudstillingen i 1872 omdannet til "Café du Boulevard", som lå lige over for Tivolis hovedindgang. Den fik et noget blakket ry, og man sagde derfor om den, at "Boule var den, og boule blev den". Men så tog den entreprenante snedkermester Hans Hansen, "Hellig-Hansen" kaldet, affære. Han havde tjent godt på Karré-byggerier på Vester- og Nørrebro og besluttede at skabe byens første virkeligt ambitiøse forlystelsespalads på stedet. Til arkitekt valgte han Brinkopff, som skabte en 2-etages hesteskoformet bygning uden om den gamle "Boule". Den blev kaldt "Etablissementet National" og åbnede dørene for publikum den 15' Januar 1882 under stor opsigt. Især imponeredes man af den 2 etager høje koncertsal i bygningens midte og af den elektriske belysning, som her benyttedes for første gang i Danmark. Façaderne var i en blanding af fransk stil og venetiansk renaissance med kuppeldækkede hjørnetårne. Indendøre mødtes man af "et sandt orgie af stuk-ornamenter, forgyldninger og nyklassicistiske søjle- og buegange." Den overdådigt udstyrede koncertsal var forsynet med en balkon i 1'sals højde langs alle 4 sider, båret af kolossale volutter med mandsfigurer, som var tegnet af den fra Wien kendte danske arkitekt Theofilus Hansen.

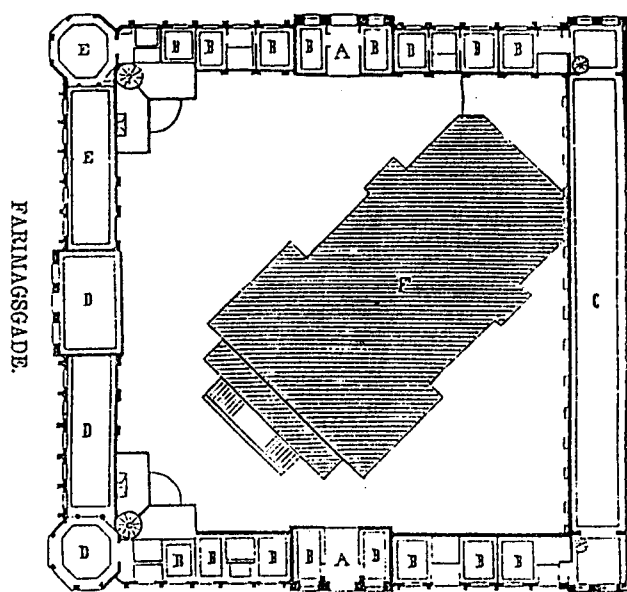
"National" med hovedindgang mod nuværende Axeltorv - 1882

Brinkopff
i hans bedste år

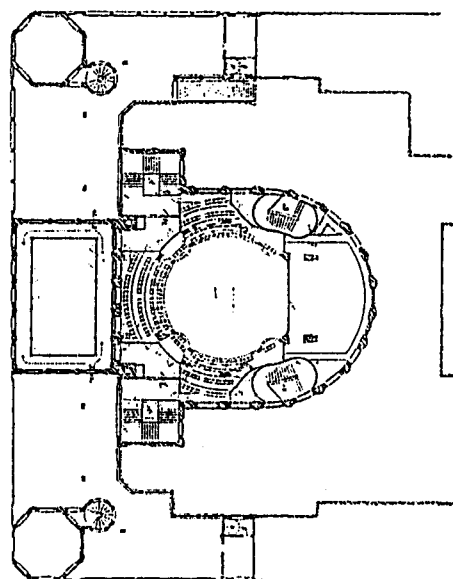

Koncertsalen i "National"

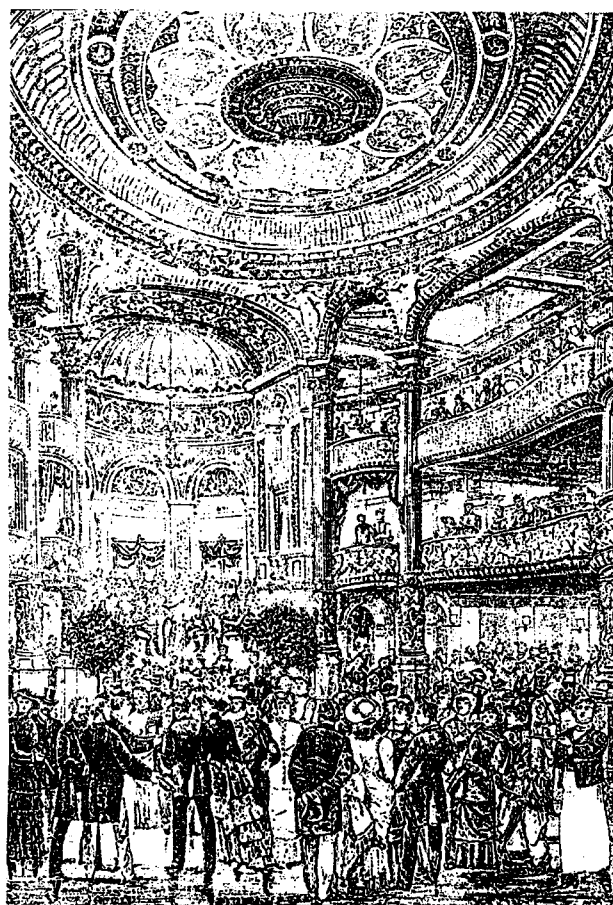

VESTERBROS PASSAGE.

Plan af "National" omsluttende
den tidligere "Café du Boulevard"

"National" udvidet 1883
med større koncertsal

Den nye koncertsal,
som også dominerede senere ombygninger

Imidlertid lukkede Hellig-Hansen allerede et halvt år senere hele foretagendet for at nedrive de gamle bygninger i den indre gård og på deres sted opføre en større, cirkulær koncertsal i forbindelse med det øvrige kompleks. Her har Brinkopff uden tvivl også været arkitekten (det er svært overhovedet at spore hans navn i de dokumenter, der opbevares i Stadsingeniørens arkiv). Efter godt et år genåbnede National, og Herman Bang skrev herom i Nationaltidende d. 4. November 1883:

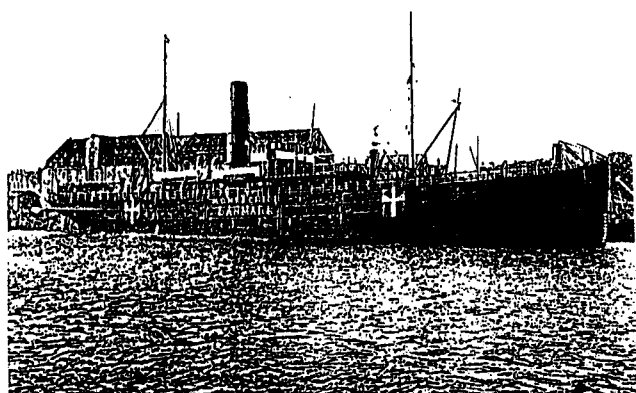
"Det gamle National var ødselt, og den sanseløse Rigdom betog én, men Sælene var for smalle og det var som om Væggene skulde slaa sig sammen om os. Den nye Koncertsal er frem for alt lys og fri. Det høje Loft næsten svæver paa fine, rigt gyldne Piller, Buerne er store og luftige. Overalt er der rigelig Plads. Paa Gange, paa Trapper.... Maaske er Kælderkomplekset det interessanteste ved den hele Bygning. Der har vi Ølkælderens, hvor det bayerske Øl tempereres og fra selve Fadene drives op i de forskellige Etager, hvor Termometre over Hanerne paa Udskekningsapparatet viser Temperaturen." - Hele komplekset indgik i det følgende århundrede i etablissementet "National-Scala", som senere blev omdannet til varehuset "Anva". Sidst i 80'erne blev det så fuldstændig ombygget til det nuværende kompleks af butikker og restauranter ved navn Scala."

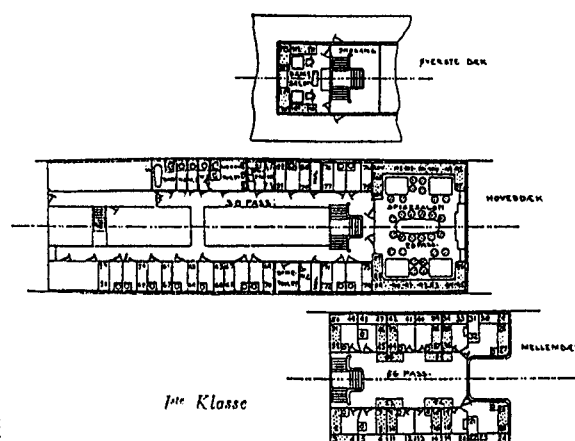
Christiansborg Slots brand 3. Oktober 1884

ANDRE OPGAVER - Siden kongeslottet Christiansborg brændte i 1794 havde kongefamilien resideret på Amalienborg. I 1828 stod arkitekten C.F.Hansens smukke Christiansborg færdigt; det blev anvendt til audienser, kur, tafler og hoffester, og i 1848-49 afholdtes her Den grundlovgivende Rigsforsamling. Derefter husede slottet Rigsdagen, Højesteret, den kongelige malerisamling og en del af centraladministrationen. Men d. 3. Oktober 1884 nedbrændte også dette andet Christiansborg efter en overfyring af kakkellovnene, som medførte brand i røgkanalerne, der var af træ. Det blev så Brinkopffs opgave at indrette det tidligere Landkadetakademi (nuværende Østre Landsret) i Fredericiagade til sæde for Rigsdagen, og slotsruinerne blev stående i mere end 20 år, før man gik i gang med at opføre det nuværende slot med struktur i det nymodens materiale jernbeton.

Blandt Brinkopffs dekorationsopgaver kan nævnes den indvendige udstyrelse af nogle skibe for Burmeister & Wains skibsværft. I 1885 således dampskibet "M.G. Melchior", men også dampfærgen "Sjælland" og andre.

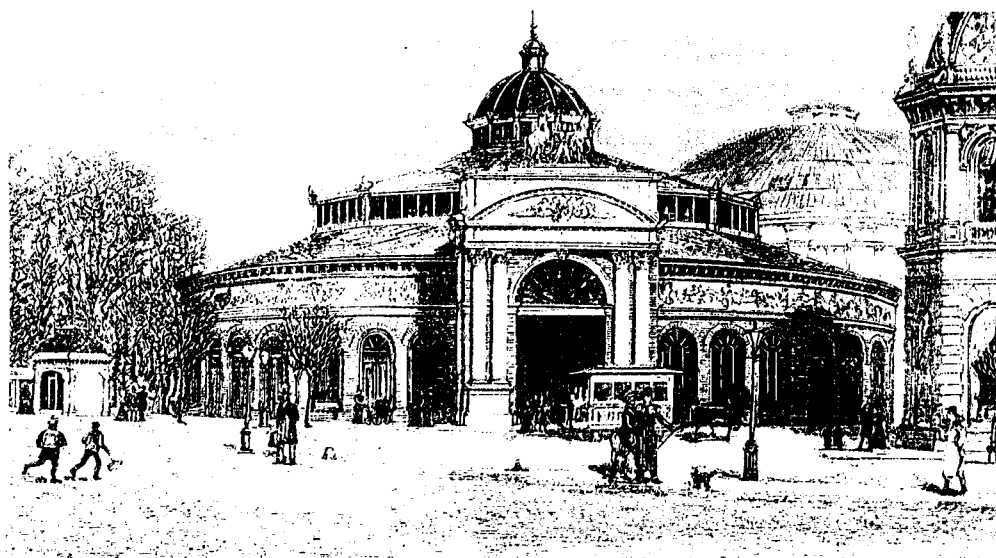

S/S "M.G. Melchior"

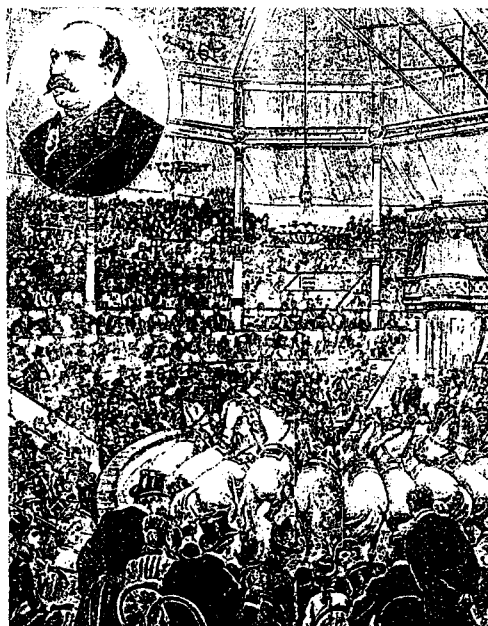

Planer af "Melchior"s 3 dæk

CIRKUSBYGNINGEN - I 1885 fik Brinkopff sin næste store opgave: Cirkusbygningen i Jernbanegade. Lige siden 1830 havde der i København været opført en række cirkusbygninger af træ, hvori opførtes rideopvisninger, balletter, pantomimer og klovneløjer. Disse bygninger medførte dog en stor brandfare, og efter at 500 mennesker i 1881 var omkommet under en teaterbrand i Wien blev det forbudt i Danmark at opføre cirkusforestillinger i sådanne bygninger. Under forberedelserne til den nordiske udstilling i 1888 blev det da foreslået at opføre en permanent, muret cirkusbygning, og i 1885 fik tømrermester Fritz Petersen koncession til at bygge en "stencirkus". Han købte den store grund ved Nørre Farimagsgade mellem Jernbanegade og Studiestræde for den betydelige sum af 954.000 kr. Brinkopff blev bygningens arkitekt og stod endnu engang for et omfattende arbejde udført på forbløffende kort tid. Selvom den oprindelige tagkonstruktion gik til grunde ved en brand i 1914 og på kun 4 måneder blev erstattet af en betonkuppel af firmaet Christiani & Nielsen, er det dog det oprindelige værk, der idag kan beundres. Dette skyldes en ihærdig indsats i 1960'erne af en komité til bevarelse af Cirkusbygningen, da den var i fare for at måtte vige pladsen for en udvidelse af varehuset "Anva" - som forøvrigt ikke overlevede. Ved bygningens 100-års jubilæum i 1986 blev den udvendige restaurering og den indvendige modernisering fejret under stor festivitas, men Brinkopffs navn var glemt!

Cirkusbygningen 1886 med "National" til højre

Åbningsforestillingen i Cirkus 1886

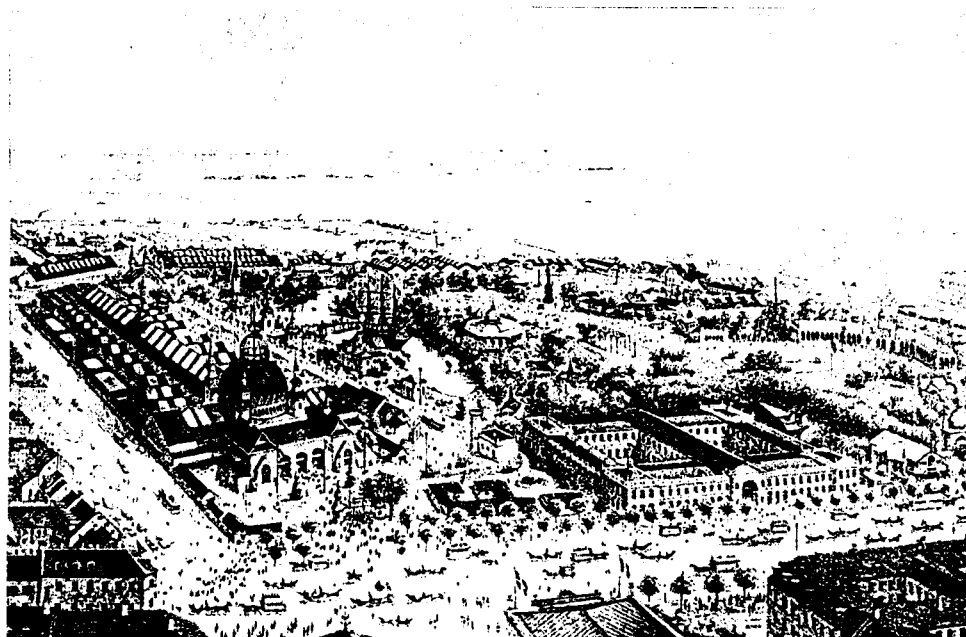
Det oprindelige anlæg omfattede stalde til over 100 heste dér, hvor nu Bad København ligger i Studiestræde. Der var store vognremiser og et smukt haveanlæg, hvor publikum før og efter aftenens forestilling kunde træffe kunstnerne i "Artist-Caféen". I hovedbygningen er der ridegange under tilskuerpladserne, foyer, prøvesale osv., og under selve manegen et stort bassin til opførelse af de dengang så fashionable vandpantomimer. Den krumme façade er udsmykket med billedhugger U.A.F. Hammeleffs "Alexanderfrise" i klassisk stil, forestillende veddekørsler med quadrigaer (4-forspand) i oldtidens romerske cirkus.

Ved premièren d. 8. Maj 1886 Optrådte Altmeister Renz's tyske cirkus med 200 personer og 150 heste! Billetterne kostede 3,50 kr. for logeplads, men handlede helt op til 10 kr.

Vandpantomime i Cirkus

MØBLER OG DEKORATIONER - I begyndelsen af 1880'erne, da byggeaktiviteten i København var meget intens, blev således Brinkopff et led i - eller udnyttet af? - den byggespekulation, der kendetegner den såkaldte stukperiode. Kort efter færdiggørelsen af Cirkusbygningen brød han imidlertid med de ledende mænd og trak sig tilbage til en roligere virksomhed. "Og det er her, hans Livs store Gerning falder. I Bevidstheden om, hvilken stor Rolle, det spiller for Haandværkerne at have gode og kunstneriske Tegninger og Forbilleder, havde han allerede i en Aarrække syslet med at fremstille saadanne. Nu kastede han sig atter med Iver over dette Arbejde, og i en lang rastløs Arbejdsperiode formelig rystede han Skitser, Udkast og Idéer ud af Ærmet. Særlig paa Møbelområdet og det dekorative Omraade var hans Fantasi udtømmelig. Brinkopff var paa det kunstneriske Omraade en Autoritet, hvis Raad og Vejledning man tyede til, naar det kneb." (Nekrolog i Tidsskriftet "Arkitekten" 25. Maj 1900).

Udstillingen i 1888 på det nuværende rådhus' og Tivolis område

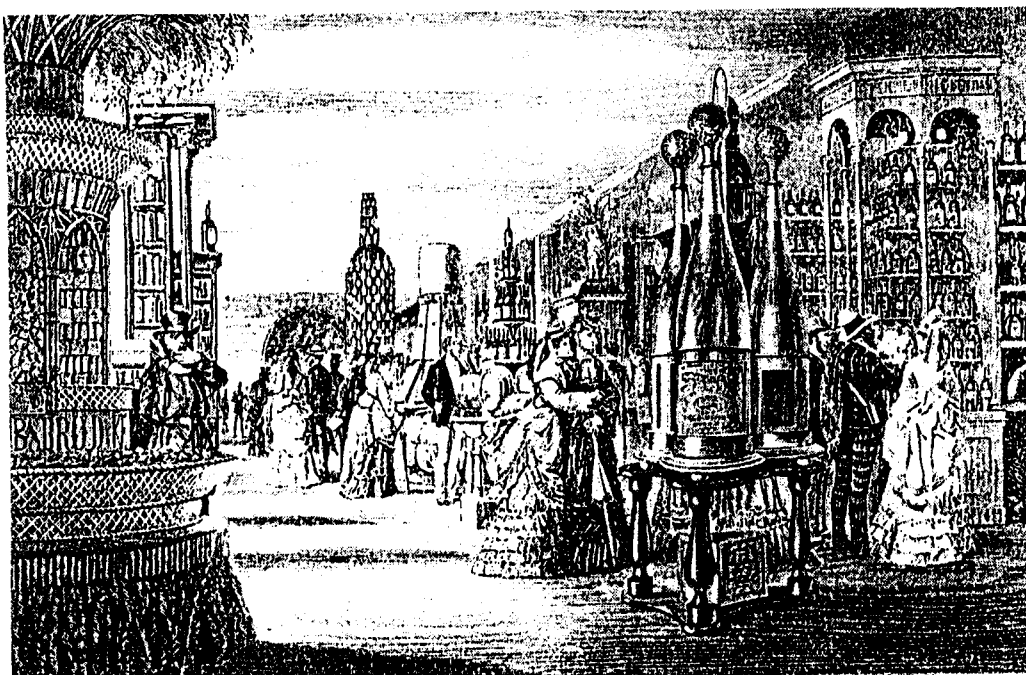
UDSTILLINGEN 1888 - I året 1888 fejredes 100-året for Stavnsløvs båndets ophævelse, Kong Christian IX's 25-års jubilæum og 50-års jubilæet for Industriforeningens oprettelse. År forinden opnåede foreningen kommunens tilladelse til at leje et areal til afholdelse af en storstilet udstilling i det ca. 20 ha store område, hvor idag rådhuset, brandstationen og en del af Tivoli befinder sig. En af betingelserne var, at den endnu eksisterende Gyldenløves Bastion skulde sløjfes. Imidlertid var der så stor tilslutning til projektet, at det kunde gennemføres, og Kongen accepterede at blive udstillingens protektor. Til arkitekt for udstillingen valgtes den senere arkitekt for rådhuset, Martin Nyrop, der da var 39 år gammel og havde fået Kunstakademiets store guldmedaille. Opførelsen af den store hovedbygning, der ligesom de øvrige var i træ, påbegyndtes med pålæmning d. 12. Marts 1887, og i løbet af de næste 14 måneder opførtes og indrettedes en lang række bygninger og pavilloner af højst forskellig art. Heri fremvistes det nyeste inden for industri, håndværk, land- og havebrug, fiskeri, maskinprodukter, kunst, husflid og militær, under navnet "Den nordiske Industri-, Landbrugs- og Kunstudstilling 1888". Der var over 6.000 udstillere, hvoraf godt 4.000 var danske. Omfanget af Brinkopffs opgave ved denne lejlighed er ikke klarlagt, men det har været ganske omfattende, hvilket bl.a. fremgår af en artikel d. 8. Maj 1888 i "Morgenbladet" som nr. 11 i en serie "Udstillingens mænd". Heri får man en fin karakteristik af personen Brinkopff:

"Den, som i den senere Tid jævnligt er kommen i Udstillingens Hovedhal, vil sikkert have lagt Mærke til en lille, lidt duknakket, graahaaret Mand, der er i uafbrudt Aktivitet ved Montrer og Opstillinger. Alle vil tale med ham; naar han staar i Samtale med en af Udstillerne, ses der gjerne en Kreds af 5-6 andre Udstillere, der ogsaa ønsker Audiens.

Manden er Arkitekt B r i n k o p f f ; det er ham, der under d'Hrr. Meyer og Michelsens Overledelse har det besværlige Hverv at arrangere Opstillingen af de forskjellige Udstilleres Montrer, til hvilke han iøvrigt for største Delen har leveret Tegningerne." (Fabrikant Axel Meyer og hof-juvelér C. Michelsen var blandt forretningsudvalgets 12 mænd.)

"Brinkopff er uden Tvivl den, som i de Dage, der er tilbage til Udstillingens Aabning, faar det besværligste Arbejde; men han er sikker i sin Sag, fix og færdig staar Hovedhallen den 18de Maj Kl. 1-1/2. "Det kan gjerne være, Arbejderne gaar ud ad den ene Dør, naar Kongen gaar ind ad den anden", siger han, "men færdige bliver vi"."

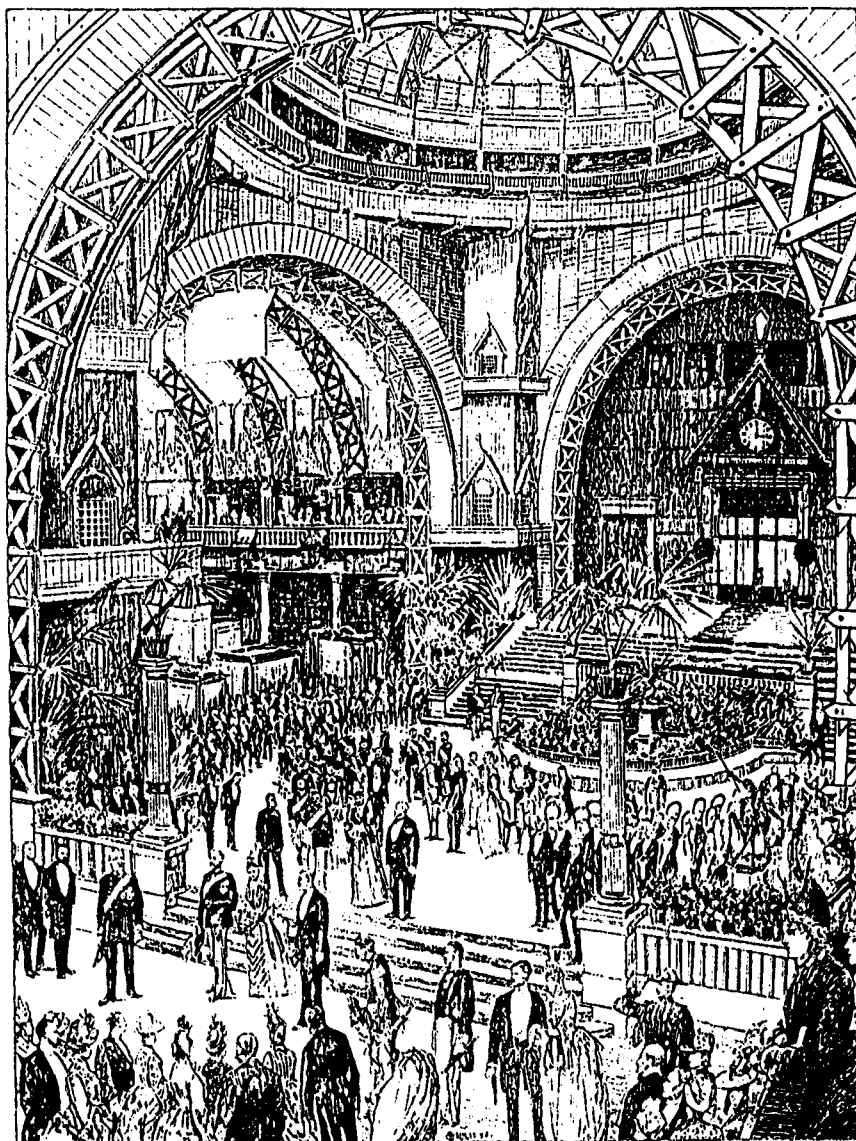
 "Som man vil se, er det en meget betydelig Virksomhed, Brinkopff har udfoldet; han har faaet Ord for at være Manden, naar noget skal ordnes i en Fart, det febrilske Arbejde ved Ordningen af en Udstilling ligger særlig for ham. Der er næppe nogen Tvivl om, at han endnu vil komme til at arrangere mange Udstillinger for danske industridrivende."

Spise- og drikkevareafdelingen på udstillingen 1888

Abningshøjtideligheden fandt sted i den store kuppelbygning fredag d. 18' Maj kl. 13, og de ca. 1500 indbudte måtte stå op for at få plads. Et 80 mands orkester og et kor på 420 personer fremførte en kantate af Chr. Richardt. En halv time efter gæsterne indfandt den kongelige familie sig, først Prins Valdemar og Prinsesse Marie, så Kronprins Frederik og Kronprinsesse Louise og til sidst Kongen og Dronningen med Prinserne Vilhelm og Hans. Efter kantaten talte udstillingens præsident, lensgreve Krag-Juel-Vind-Frijs, og derefter takkede Kongen de deltagende og erklærede udstillingen for åbnet, hvorefter kantatens sidste del blev afsunget, sluttende med verset:

Dyrk din Jord og varm din Esse,
 tegn dit Billed i vort Bryst,
 til en evig Takkemesse
 sanker os paa Lysets Kyst!

Christian IX's ankomst ved åbningshøjtideligheden

Efter højtideligheden besøgte de kongelige herskaber de forskellige afdelinger: "Først besøgte den svenske Afdeling og derpaa den norske. Derefter gik Vejen gennem Hovedskibet i den danske Afdeling til de fremmede Afdelinger, hvor de navnlig dvælede i den franske og den russiske Afdeling. Derpaa gjen- nemvandrede Kunstafdelingen, og over Luftbroen begav man sig derefter til Hærens og Flaadens Udstillinger samt Maskinafdelingen, hvor Dronningen ved at trykke paa en Knap satte Afdelingens samtlige Maskiner i Bevægelse. Vejen gik derefter tilbage over Ny Vestergades Forlængelse til Fiskeriafdelingen og samtlige Landbrugsafdelinger, hvorefter Herskaberne endelig ud for Skovbrugsafdelingen besteg de der ventende Ekvipager. Omtrent Kl. 5 forlod de under rungende Hurraraab Udstillingsterrænet."

I overensstemmelse med de oprindelige aftaler blev hele terrænet efter udstillingens lukning ryddet inden nytår 1899. Ved lukningen skrev Illustreret Tidende: "Vi kan glemme den mægtige Længdehal og den høje Kuppel; det elektriske Lys kan blegne i vor Erindring, og det brogede Liv i Vesterbros Passage kan antage andre Former. Men naar det er borte fra Erindringen alt sammen, vil Tuborgflasken staa tilbage som det Monument, der højnede sig over alt det øvrige". Og det gjorde den jo i uventet grad, idet den blev flyttet ud til Tuborgs fabrik på Strandboulevarden, hvorfra den ved udstillingens 100-års jubilæum med flydekran og andre transportmidler blev flyttet ind til Rådhuspladsen og tilbage igen.

Hofjuveler Michelsens pavillon på udstillingen og Tuborg-flasken

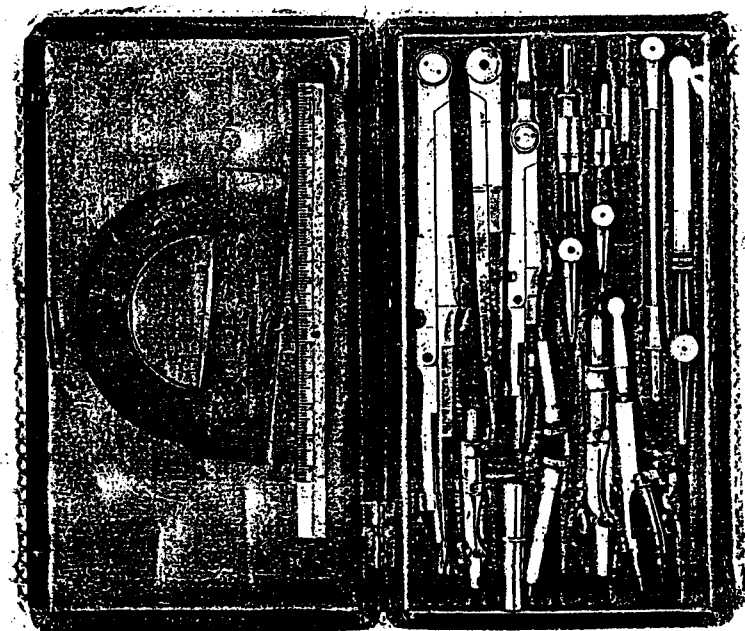
Under arbejdet med Industriudstillingen i 1888 var Brinkopffs datter Mariane sekretær (for hof-juvelér Michelsen ?) og fik i den anledning forærende et massivt guldarmbånd, hvis udsmykning består i 3 sammenslyngede 8-taller. Det er gået i arv til ældste datter og opbevares nu af datterdatteren Bodil Kaarsberg.

Marianes guldarmbånd

Mariane Brinkopff

Brinkopffs tegnebestik

Et objekt, som Brinkopff har haft i hånden de tusinder af gange, er hans tegnebestik. Det fik hans datterdatter Karen Bodecker, da hun skulde på tegneskolen, derfor er hendes navn præget udenpå. Det opbevares nu hos hendes søn, Jørgen Kaarsberg, som brugte det i sin skoletid, indtil han fik et mere moderne bestik.

25. Marts 1892 blev datteren Mariane viet i Holmens kirke til Kgl. Hof-Hattefabrikant Alexander J.E. Bodecker (1861-1924), og 30. December 1892 fødtes deres datter Karen Aurora Frederikke, som blev døbt i Helligåndskirken. Hun fik d. 7. September 1896 søsteren Ingeborg, døbt i St. Jacobs kirke.

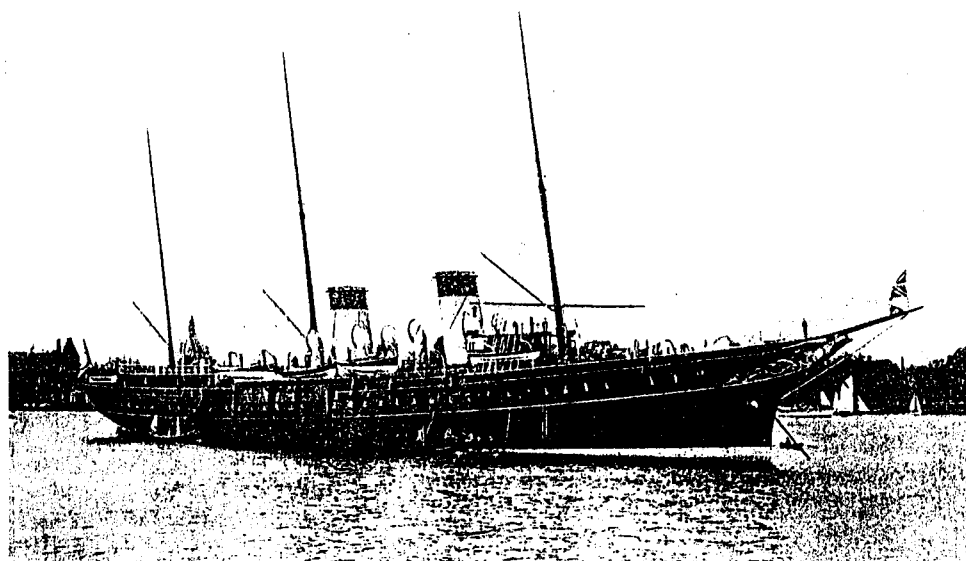
Ingeborg, Karen og
Mariane Bodecker

Alexander Bodecker

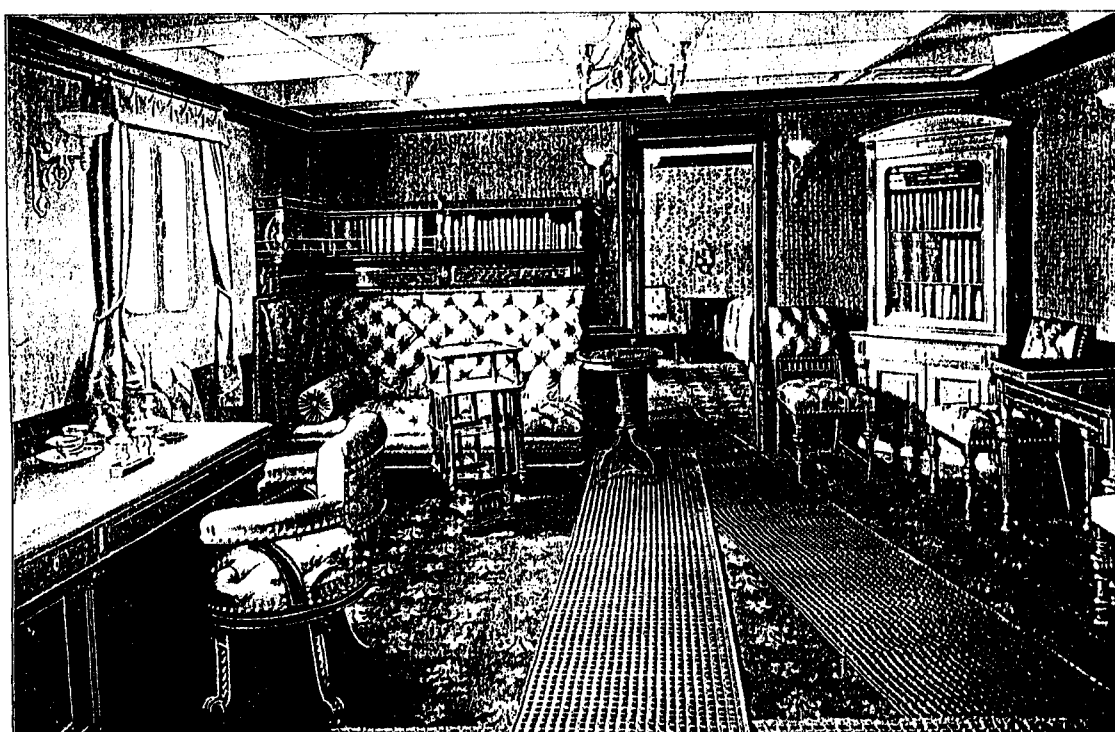
KEJSERSKIBET "STANDART" - Brinkopffs arbejdskraft synes endnu at have været usvækket, da han i 70-års alderen gik ind til endnu en krævende opgave, denne gang for Burmeister & Wain, som havde fået ordre på en krydser til den kejserlige russiske flåde. Han havde jo erfaring fra tidligere opgaver for B&W.

I 1893 indledtes bygningen af krydseren med en højtidelighed, hvorved Czar Alexander III slog den første nitte ind, men da skelettet var rejst, besluttede Czaren, at projektet skulde ændres til en yacht for den kejserlige familie! Arbejdet blev stoppet i ½ år, medens et nyt projekt udarbejdedes.

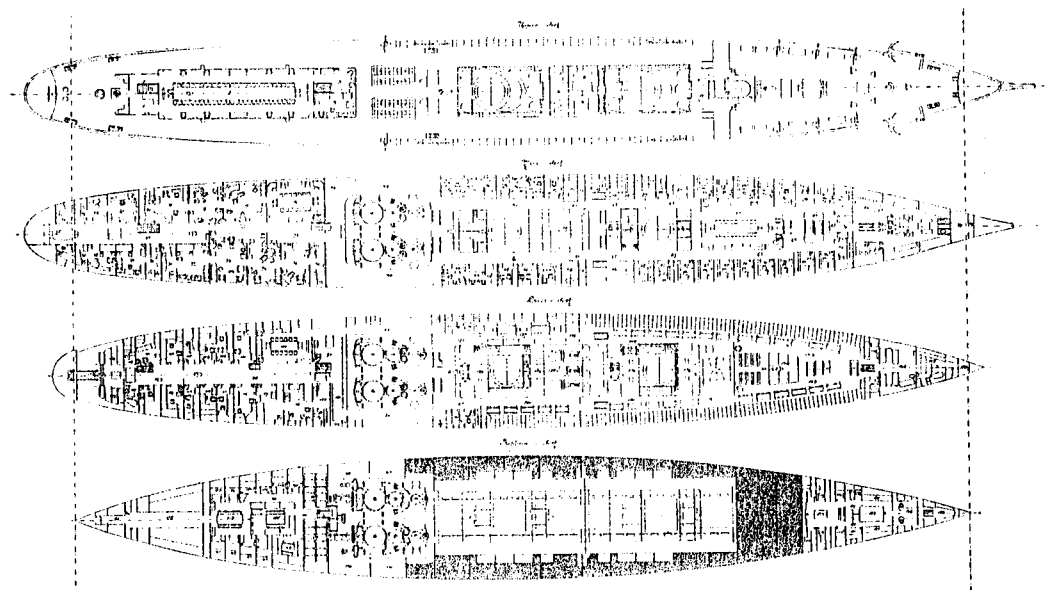
Søsætningen var programmeret til den 10. marts 1895, men vinteren havde været usædvanligt streng, og isen i havnen var 40 cm tyk. Skibets kaptajn var imidlertid ubønhørlig, og flere hundrede mand blev så sat til at arbejde dag og nat med at skære isen op og rense en kanal til søsætningen.

Det russiske kejserskib "Standart"

Czarens salon

"Standart"s dæksplaner

På den fastsatte dag for søsætningen, som overværedes af den kongelige familie (Kong Christian IX var jo Czarens svigerfar) og af det halve København, udbrød en voldsom storm med stærkt snefald, og vandstanden sank til $\frac{1}{2}$ meter under middel, men trods alt lykkedes lanceringen perfekt.

Czaren ønskede at rejse med yachten til England og Frankrig i sommeren 1896, hvad der i første omgang forekom umuligt i betragtning af de tusinder af detaljer, der skulde klares, både af maskinel, teknisk og arkitektonisk art. Men ved at arbejde døgnet rundt alle ugens 7 dage nåede man målet, og den 20. September 1896 stod Czaren Sundet ud i sin nye yacht "Standart", eskorteret af krigsskibet "Polarstjernen". Både i England og Frankrig blev skibet betragtet som et mesterværk i skibsbygning og i kunsten at forene luksus og komfort.

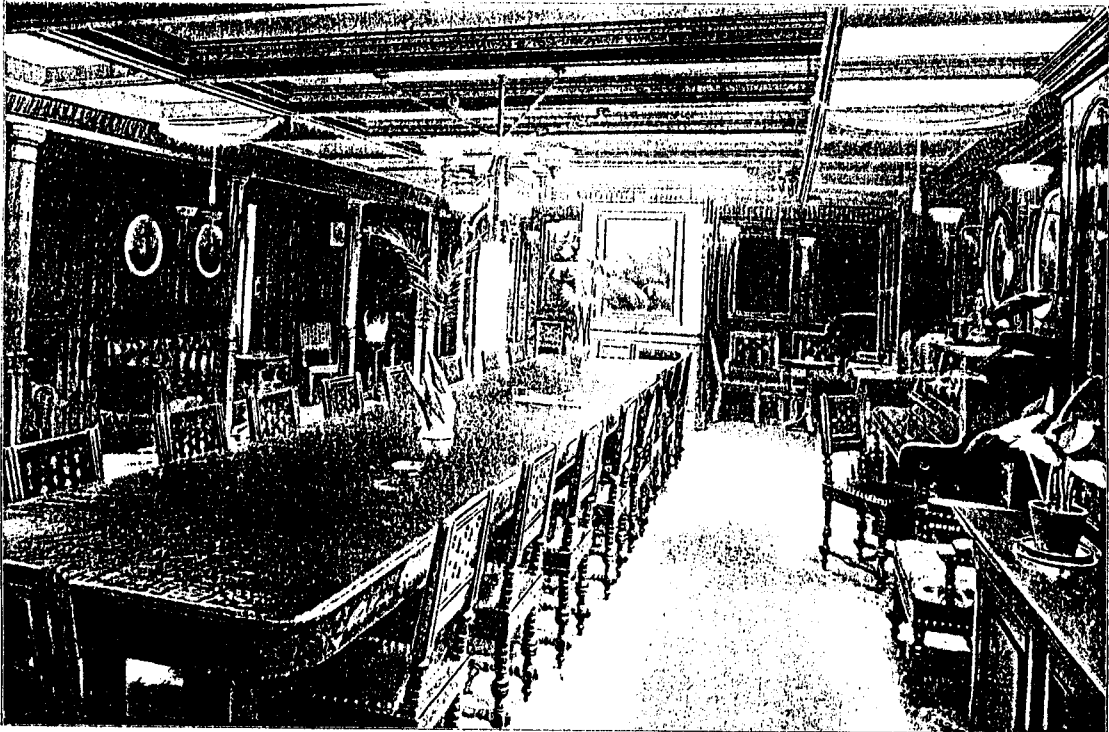
Skibet var en 3-mastet skonnert af 5255 tons displacement, med dobbeltskrue og 12.000 hk kapacitet. Det havde 3 dæk og var 111 m langt og 15 m bredt med 11 m dybgang. På en 12 timers prøvetur løb det 21,5 knob i gennemsnit. 4 af de 12 både var dampdrevne, og der var monteret 12 stk. 47 mm saluteringskanoner.

Alle materialer og udstyr var naturligvis af 1'klasse og installationerne de mest moderne. Således var belysningen elektrisk, forsynet fra dynamoer med ialt 250 hk, hvortil kom akkumulatorer til forsyning af nødbelysning. Et kompliceret system af fortinnede kobberør forsynede alle sanitære installationer med koldt og varmt vand - saltvand til badekar, WC'er og brandhaner. Der var centralvarme med 125° varmt vand, ventilationssystem drevet af elektromotorer, kølerum og destillationsanlæg til forsyning af dampkedlerne.

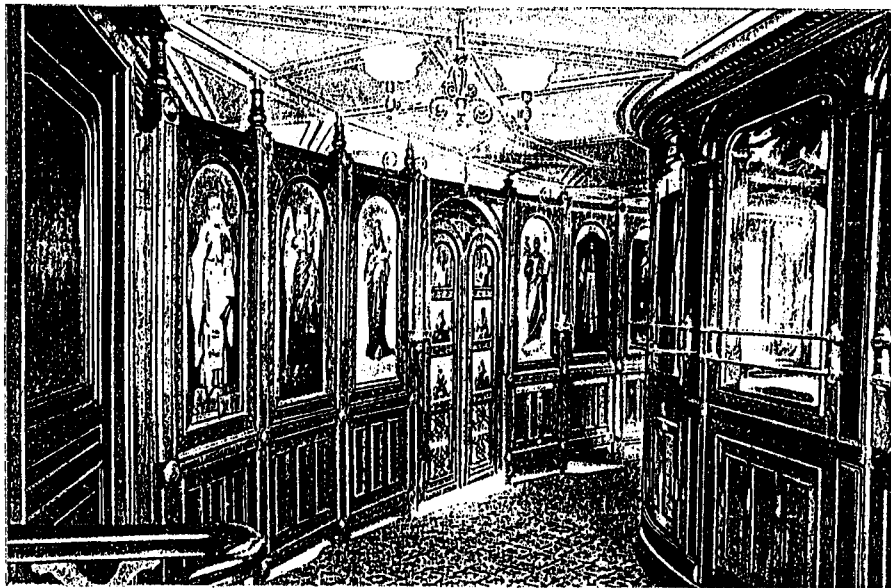
Dette skulde give en idé om, hvilke myriader af problemer, Brinkopff måtte løse ud over, hvad der på den tid forventedes af en arkitekt. Hvad angår hans traditionelle opgave, indendørsarkitekturen, kan opgavens omfang anes af planer og fotografier, hvortil kan føjes en kort beskrivelse:

På øverste dæk lå den kejserlige spisesal med 60 kuverter, kommandantens suite og kommandobroen. Czarfamiliens gemakker lå bag skibs på midterdækket og omfattede den daglige spisesal, dagligstue, suite for kejseren, kejserinden, enke-kejserinden, kronprinsen, storhertugen og storhertuginde og et flytbart kirkerum. Forskibs på samme dæk storadmiralens suite, officers-messe og kabiner, diverse køkkener etc. På 3'dæk husedes hoffets tjenende stab og skibets besætning, og på underste dæk tjenestefolkene, bagage, forsyninger og ammunition etc.

Alle de indvendige færdiggørelsesarbejder var udført i kostbare træsorter: Massivt kirsebær i de kejserlige gemakker, valnød i dagligstuen, birk, ask, eg, hvidbøg og fugleøjehorn i de forskellige afdelinger. I besætningens afdeling hvidmalet eg og bøg. I de kejserlige rum var væggene beklædt med presset læder, cretonne og silke. Efter kejserens ønske var forgyldning overhovedet ikke anvendt - sikkert en skuffelse for den tidligere billedskærer og forgylder.

Officersmessen på "Standart"

Kapellet

ALDERDOMMEN - Om Brinkopffs sidste leveår kan citeres af den ovennævnte nekrolog:

"De mange Skuffelser og Bryderier som han var Genstand for ved dette Foretagende, hvis Fuldendelse nær var bleven af skæbnesvanger Betydning for Burmeister & Wains store Virksomhed, bidrog i høj Grad til at svække hans Arbejdskraft, der hidtil, uagtet hans høje Alder, havde holdt sig usvækket. De sidste Aar af sit Liv tilbragte han i indolent Ro, idet hans Interesse for den tidligere Livsvirksomhed gradevis svandt.

Han var paa Grund af sin Elskværdighed og Redebonhed meget afholdt af alle, hvem han i sin lange Arbejdsperiode var kommen i Berøring med."

H.V.Brinkopff og 2'ustru Frederikke f.Eszlinger

I det korte tidsrum fra 1870 til 1900 var befolkningstallet i København med Frederiksberg vokset fra ca.200.000 til ca.430.000; der var udført store havne- og jernbaneanlæg og sket store ændringer i det centrale bybillede, og 1894 nedlagdes grundstenen til det nye rådhus, hvis fuldførelse i 1904 Brinkopff ikke nåede at opleve.

D.15'Maj 1900 døde H.V.Brinkopff knap 77 år gammel i svigersønnen Alexander Bodeckers hjem i Tordenskjoldsgade 16,3'sal.

Berlingske Tidende for 16' og 18' Maj bragte dødsannoncen:

"At Gud igaar hjemkaldte min kjære Mand,
Arkitekt Henrik Vilhelm Brinkopff,
efter længere Tids Svaghed i hans 77de Aar,
bekjendtgjøres herved paa Børns, Svigerbørns
og egne Vegne.

Frederikke Brinkopff
f. Eszlinger

Begravelsen finder Sted Mandag den 26de ds. Kl.12 fra Holmens Kirke."

Han blev begravet på Garnisons Assistens kirkegård, gravsted Litra B 8, Linie nr.3, hvor hustruen også jordedes efter sin død d.23'Juni 1914 i Bodeckers sommerbolig i Birkerød.

Iflg. Forseglingsprotokollen efter Brinkopff havde han kun efterladt nogle ubetydelige ejendele til værdi 100 kr., som udlagdes Bodecker til erstatning for begravelsesomkostningerne.

Arkitekt Brinkopff.

Den, som i den senere Tid jævnligher er kommen i Udstillingens Hovedhal, vil sikkert have lagt Mærke til en lille, lidt butnakket, graahaaret Mand, der er i uafbrudt Aktivitet ved Montreer og Opstillinger. Alle vil tale med ham; naar han naar i Samtale med en af Udstillerne, ses der gjerne en Kreds af 5-6 andre Udstillere, der ogsaa ønsker Andens.

Manden er Arkitekt Brinkopff; det er ham, der under d'rr. Meyer og Michelsens Overledelse har det besværlige Hverd at arrangere Opstillingen af de forskellige Udstilleres Montreer, til hvilke han især for største Delen har leveret Tegningerne.

Brinkopff er uden Tvivl den, som i de Dage, der er tilbage til Udstillingens Afslutning, faar det besværligste Arbejde; men han er færdig i sin Sag, og færdig Naar Hovedhallen den 18de Maj kl. 1¹/₂. „Det kan gjerne være, Arbejderne gaar ud ad den ene Dør, naar Kongen gaar ind ad den anden“, siger han, „men færdige bliver vi.“

Brinkopff er født 1823; da han var 5 Aar gammel, blev han forældreløs. Indtil sin Konfirmation gik han i Waisenhusets Skole. Efter Konfirmationen kom han i Lære hos Snekler og Billedskærer C. Meyer, idet han i Læretiden tillige gik paa Kunstakademiet Skole. Han har arbejdet som Elev under Professor Hetsch og senere under afbøde Professor Bisfen.

I 1849 nedsatte Brinkopff sig som Snekler, Billedskærer og Forskder her i Byen; denne Virksomhed opgav han i 1869 og satte sig over Nobel- og Dekorations-tegning.

Den første Bygning, han leverede Tegningen til, var „National“, senere har han givet Tegningen til Cirkus, ligesom Kaserne i Fredericiagade under hans Ledelse i 3 Uger ombaanedes til den nuværende Rigsdagsbygning.

Som Udstillings-Arrangør har B. virket ved Udstillingen her i Byen i 1872, ved den danske Afdeling i Wien i 1873, ved Industriudstillingen i Aarhus i 1876, ved den kunstindustrielle Udstilling i Industriforeningen i 1880 og ved den danske Afdeling paa Udstillingen i Malmø i 1881.

Endelig har han ledet den indre Udsmykning af flere af de hos Burmeister & Wain byggede større Etablissements af „O. W. Melchior“ og Dampfærger „Ejeland“.

Som man vil se, er der en meget betydelig Virksomhed, Brinkopff har udført; han har faaet Ord for at være Manden, naar noget skal ordnes i en Fort, det sebrilste Arbejde ved Ordningen af en Udstilling ligger særlig for ham. Der er næppe nogen Tvivl om, at han endnu vil komme til at arrangere mange Udstillinger for danske industri-drivende.

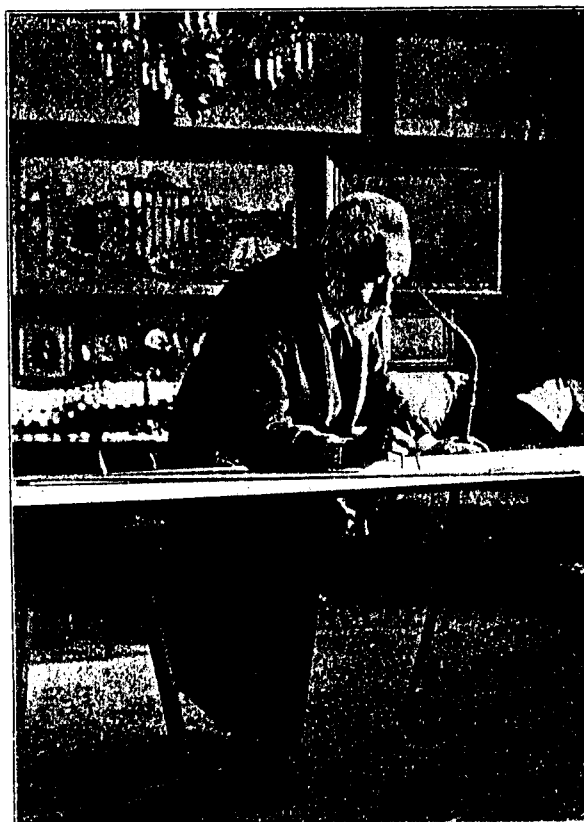
Som Brinkopffs dygtige Medhjælper paa den nuværende Udstilling har nævntes Assistent ved Holmen, Dege nelson.

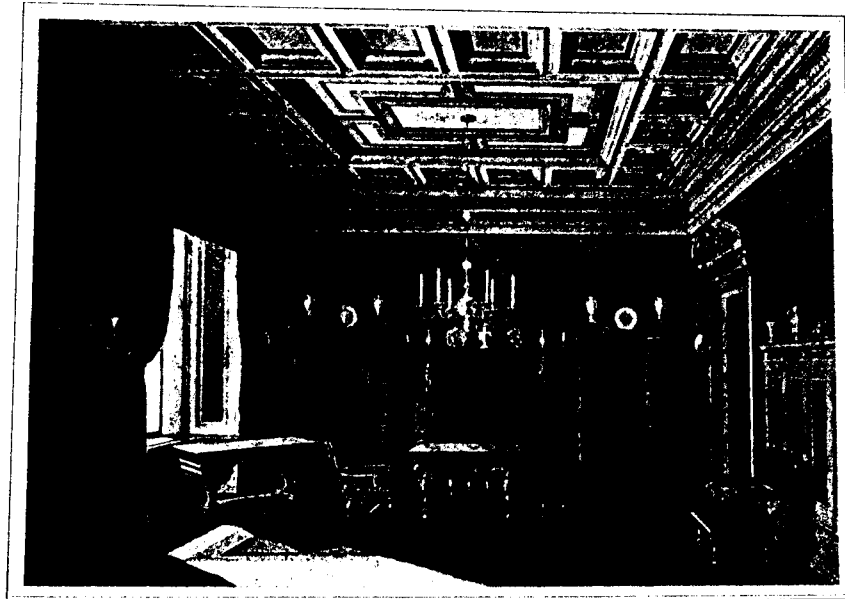
Festmaaltid. Igaar afholdtes der paa Stedebanen en Fæst for Arkitekt og Dekorations-tegner H. W. Brinkopff, R. af Fr. Josephs Ordenen, i Anledning af hans 25 Aars Borgejubelium. Over 100 hunderede af Kjøbenhavnns større Haandværkere, Industri-drivende og Kunstnere havde samlet sig her. Jubilæren blev budt Velkommen af Sneklermejer og Speilfabrikant Jul. Lund. Efterat Snekler og Stolemager P. L. Rønne havde udbudt et Lære for Hs. Maj. Kongen, talte Hofkapelmester Rothmann smukt og hjerteligt for Jubilæren, hvorefter han overrakte en Gave fra Forsamlingen, til hvilken der senere freides en Kreds, fremsendt af Sneklernes Tegneforening af 1837. Under den animerede Fæst, ved hvilken der blev af-sunget flere Sange, udrabes der endnu Støtstøt for Arkitekt Brinkopff af Professor Dahlerup (for hans omfattende Virksomhed, der ikke alene strækte sig til Danmark, Norge og Sverige, men ogsaa til Nordamerika), samt af Commerceraad Heyman. En Række andre Taler (heriblandt for de tre tilstedeværende Borgepræsidenter: Heyman, Lund og S. Jensen, af Kunstidreter Heyman) sluttede sig hertil, og man stilles først seent

paa Aftenen. — H. W. Brinkopff har som Dreng frekventeret Waisenhusets Skole, kom i en tidlig Alder i Lære hos en Billedskærer og besøgte derpaa Kunstakademiet, hvor han vejlededes af Professor Hetsch. Hans kunstneriske Anlæg fik efterhaanden en Retning og Anvendelse, der i flere Henseender er kommen den

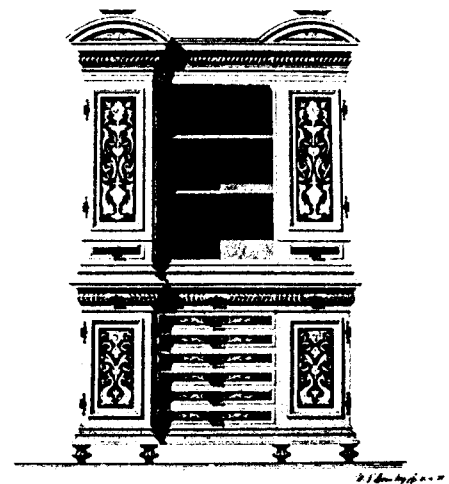
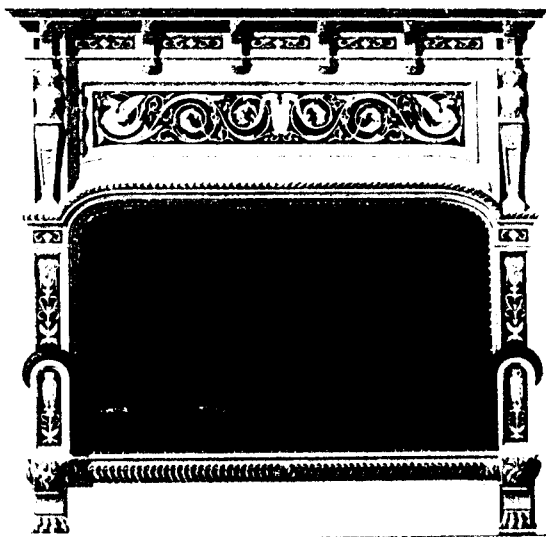
danske Kunstindustri til Gode. Han fik Villighed til paa dette Omraade at udføre en omfattende Virksomhed allerede paa en Tid, da der hos os endnu ikke havde saa dygtige yngre Kræfter til Disposition som for Tiden. Det er navnlig som Dekorations-tegner, at Arkitekt Brinkopff har været Indflydelse paa den Væsen af Kunstindustrien, med Hensyn til hvilken Danmark har søgt at løppe med Udlændene i de fleste af de vigtigste Productioner. Hans Virksomhed i saa Henseende har særlig været knyttet til de Arbejder, der ere udførte fra afsluttede af Hovedstadens første Dekorations-tegner, Juveler og Meubelsnekere, samt til flere af Industri- og Håndværkernes og den nyere danske Dampskibmontering. Mængden Gange har Arkitekt Brinkopff derhos udført Tilbedelser, saaledes ved Industriudstillingerne i Kjøbenhavn og Wien.

Berlingske Tidende 24 Juni 1879

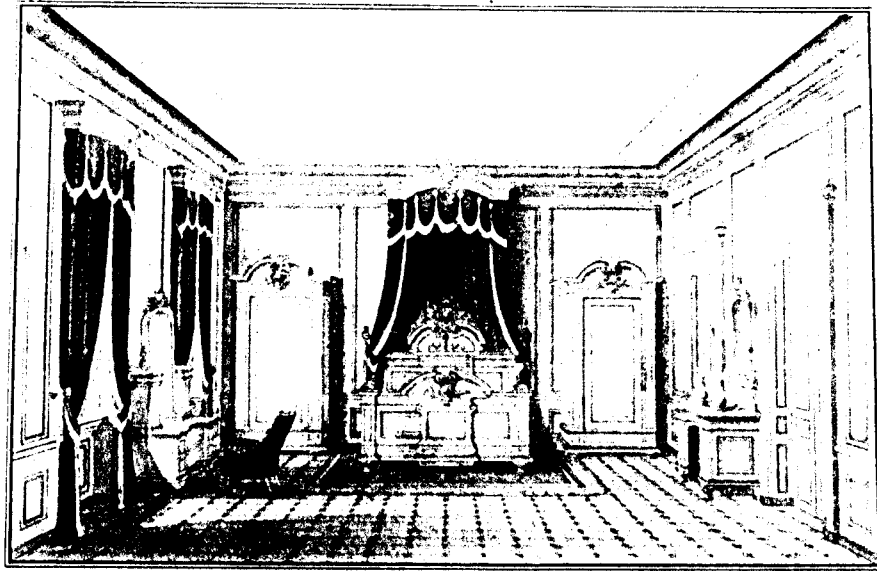

Salon med tilhørende møbler

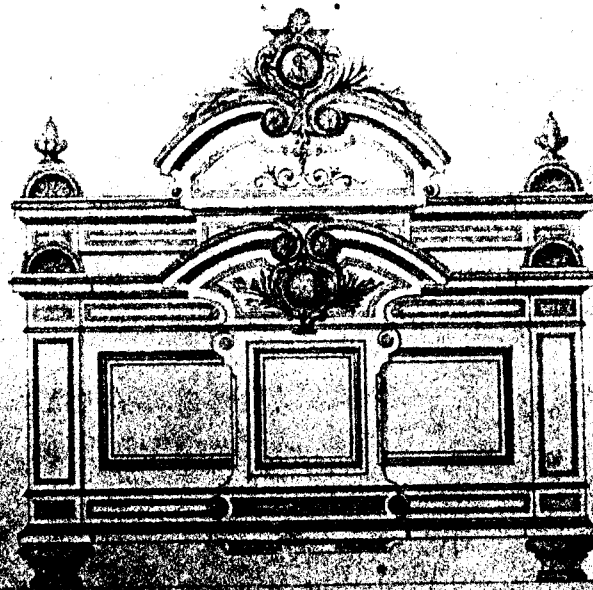

Udvalgte Brinkopff-tegninger fra Snedkernes Tegneforenings samling på Kunstindustrimuseet i København. (Side 32-34)

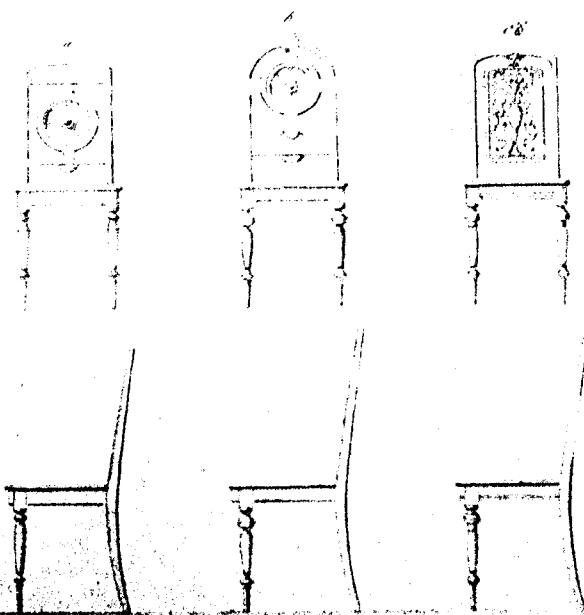

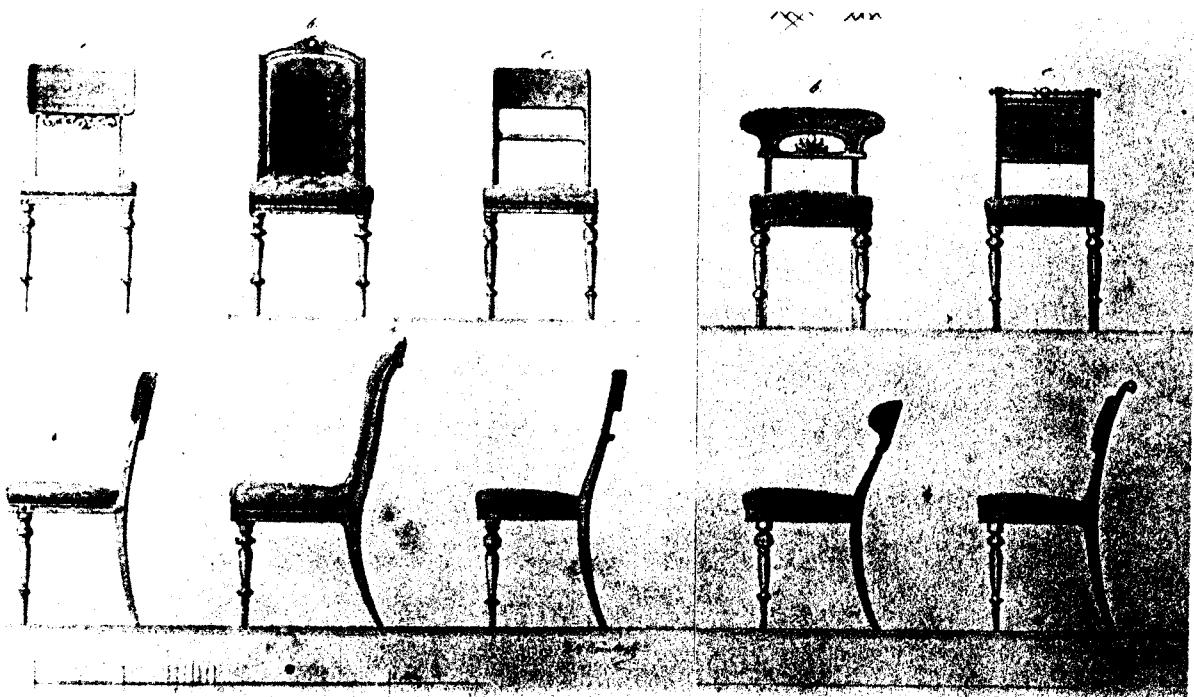
Sovegemak

41.

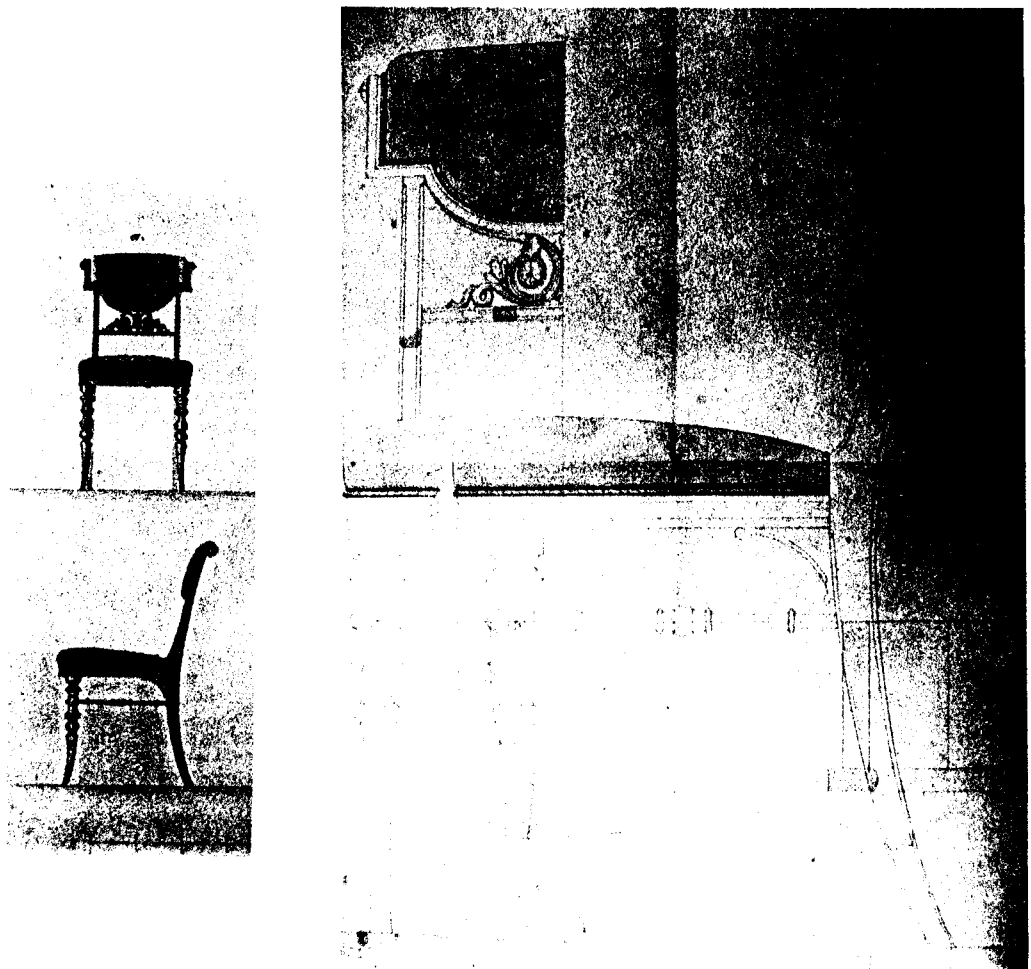

Sengens hoved- og fodgærde

Nogle af de mange stoletegninger

En stol og dens arbejdstegning

H.V.Brinkopff kronologisk

- 1823.06.30 født Fødselsstift.
 1823.07.05 døbt, søn af Mechanikus H.B., Teglgaardsstræde 198
 1827.06.21 døde moderen
 1838.09.29 konfirmeret på Vajsenhuset
 1840.02.01 boede hos læremesteren Meyer, Tugthusporten 133, men ikke 1845
 1847.08.10 attest for at have udført tegning til mesterstykke
 1847.10.23 viet Frederiksberg til Meyers og hustru Ane Marie Appenbergs datter,
 Frederikke Marie Kirstine f.1828
 1848.01.21 født Octavia Juliane, døbt Trin.
 1848 maj bopæl hos Meyer, Sølvgade 420 D
 1849.03.01 ansøgt magistraten om at måtte forfærdige mesterstykke
 1849.03.20 tegning godkendt af Kunstakademiet
 1849 etableret som billedskærer
 1850.02.01 bopæl St.Købmagergade 13
 1850.07.02 afleveret mesterstykke og ansøgt om borgerbrev
 1850.07.12 Kunstakademiet antog mesterstykket med udmærkelse
 1850.08.22 født Hildeborg, døbt Hell.
 1853.05.06 født Anna Mathilde, døbt Hell.
 1853 juni bopæl St.Købmagergade 13
 1854.07.06 bevilget borgerskab, var i borgerligt infanteri
 1857.03.16 født Johan Christopher, døbt Hell.
 1857 nov. bopæl Købmagergade 17, hj.af Silkegade, sidehus 3'etage, også 1860
 1860.12.28 fallit, bopæl Bredgade 20
 1863.10.04 konfirm. Octavia
 1866.03.25 konfirm. Hildeborg
 1864.10.21 døde hustru i Bredgade 20, begr.Garn.Ass., uskiftet bo,
 "intet i Eie efter at Boets Creditorer er fyldestgjorte"
 1866.07.06 skifte - Forgylder J.C.Meyer tilsynsværge for de umyndige børn
 og Curator for Octavia
 1866.07.07 viet 2'gang Frederiksberg til J.F.Esslinger og hustru Mariane
 Wandsvigs datter Juliane Frederikke f.1826
 1867 sept. besøgt Verdensudstillingen i Paris
 1868.04.15 møbel- og dekorationstegner, firma Brinckhoff & Senhen til 1872
 1868.04.26 konfirm. Anna Mathilde Frue K. Bopæl Nørregade 34
 1868.10.07 født Charlotte Mariane, døbt Frue K.
 1870.02.01 bopæl Nørregade 34 baghuset
 1872.04.07 konfirm. Johan Christopher Frue K. Bopæl Tordenskj. 24, 4'
 1872 arrangør v.udstill. Kbh.
 1873 " " Wien, Ridder af Franz Josef Ordenen
 1874.05.22 Hildeborg viet i Holmens K. til grosserer og fabrikant
 Josva Emil Rasmussen (1845-1919)
 ?? Anna Mathilde viet til Mr.Thomsen, New York
 1875.02.01 Tordenskjoldsgade 24, 4'
 1875.03.06 født Ane Frederikke Emilie Rasmussen, Hildeborgs datter
 1876 arrangør v.udstill. Aarhus
 1876 pp. i Industriforeningens repræsentantskab
 1877.03.08 født Josva Søren Vilhelm Rasmussen, Hildeborgs søn, død ca.1895
 1878.10.12 Octavia viet til Hans Jacobsen Jessen (1839-1910), handelsrejs.
 1879.06.23 håndværkernes hyldestsang v.25-års borgerjubilæum
 1880 pp. forevisninger i Industriforeningen
 1881 arrangør v.udstill. Malmø
 1882.01.15 åbnede "National"
 1883 genåbnede det udvidede "National"
 1883.02.14 født Hans Peter Brinkopf Rasmussen, Hildeborgs søn
 1884 indrettet Bodeckers hatteforretning i Stockholm

1884.10.03 brændte Christiansborg; HVB indrettede det gamle Landkadetakademi
 i Fredericiagade til Rigsdagen, ruinerne blev stående over 20 år
 1885 SS "M.G.Melchior", dampfærgeren "Sjælland" o.a.
 1885-86 Cirkusbygningen
 1888 Den nordiske industri- landbrugs- og kunstudstilling
 1892.03.25 Mariane viet i Holmens K. til Hof-Hattefabrikant Alexander Bodecker
 (1861-1924)
 1892.12.30 født Karen Aurora Frederikke, Marianes datter
 1893-96? Kejseryachten "Standart"
 1896.09.07 født Ingeborg, Marianes datter
 1900.05.15 HVB død i Bodeckers hjem Tordenskjoldsgade 16,3' af alderdomssvaghed
 1900.05.21 begravet Garn.Ass.Kgd. fra Holmens K., Gravsted Litra B8 Linie Nr.3
 Fors.-prot.238, værdier 100 Kr.
 1914.06.23 enken Frederikke død Birkerød, begr.Garn.

Tillæg til Brinkopffs efterslægtstavle

Der savnes oplysning om følgende personer:

1. Mulige børn af Henriette Wilhelmine g.Madsen (f.1811)
2. H.V.Brinkopffs to søskende, som var født efter 1811 og sandsynligvis før 1823. Den ene af dem kan meget vel have været Caroline Georgine Brinckopff, syerske, født ca.1816, som iflg. begr.-prot. no.1277/1900 døde "ugift" af "Influent Brystcatarrh" d.22.02.1900 i Stengade 24, 1'sal og blev begravet fra Helligkors kirke til Assist.Kgd. Iflg. politiets "Dødeblade" var hun enke. Forsegl.- og Registr.-prot.1899, 1'Afd.K Prot.1A side 276 nr.423 meddeler desuden, at sønnen var mødt ved forseglingen, han var Chr.H.Jensen, Tjørnegade 7, 4'sal, forgylder (!) De efterladte effekters værdi var 20 Kr. 1897-99 stod hun i Vejviseren med den nævnte adresse.
3. Mulige børn af Anna Mathilde g.Thomsen (f.1853) i USA.
4. Mulig hustru til og børn af Johan Christopher Brinkopff (f.1857, konf.1872). (Jvf. nr.5)
5. Bogbindermester og protokolfabrikant Alfred Christian Christoffer Brinkhof, f.19.11.1866 i Kbh. iflg. folketælling 1911 for Nikolajgade 19, matr.nr.170 i Øster Kvarter, hvor han havde hustru Ella Augusta, f.30.05.1870 i Kbh., og børnene Dyveke Emma, f.10.04.1892, ekspeditrice, og Axel Mathimus, f.18.10.1895, bogbinderlærling.
Han står i Vejviseren 1907-08 i Gl.Mønt 17, 2'sal, og fra 1909 i Nikolajgade 19, 1'sal, hvor i 1931 endnu ses C.Brinkhof og Søn, Protokolfabrik, medens fabrikant A.M.Brinkhof i 1926 har privatadr. Norgesgade 58, 3'sal, Kbh.S, og i 1931 Ved Kløvermarken 10, 3'sal.
Han kan muligvis være nevø af H.V.Brinkopff. (Jvf. dog nr.6 og 7).
6. En børstenbindersvend Georg Alexander Brinkopf, født i Tyskland, kan være beslægtet - eller ej - og kan være farfar til nr.5. Han var født ca. 1784 og døde af tæring i Trinitatis sogn 21.03.1841 i Sølvgade 414, var gift. I kirkebogen staves navnet Bringhoff eller Bringhoff. Han var ansat i Borgervæbnings Vester Compagnie B nr.59 fra 05.06.1817 til 11.04.1820.
7. I Stadsarkivets bagerlaugs prot. findes også en tilrejst bagersvend, nr.31 i 1801, ved navn Gotfried Samuel Brinckhoff.

Oktober, 1991

Indholdsfortegnelse

Indledning	1
Forældrene	1
Opvækst og uddannelse	2
Fødebyens udvikling	4
Familieliv og fallit	8
Udstillings-arrangøren	11
Næste generation	12
Borgerjubilæum	13
Eutiksindretning	15
"National"	15
Andre opgaver	18
Cirkusbygningen	19
Møbler og dekorationer	21
Udstillingen 1888	21
Kejserskibet "Standart"	26
Alderdommen	28
Avisudklip	30
Københavns-kort	31
Møbeltegninger	32
Kronologisk resumé	35
H.Brinkopffs efterslægt	37
Indholdsfortegnelse	44